

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

**Hieronymi explanationes in Ioel, Michaeam - Cod. Aug.
perg. 226**

[S.l.], [9. Jahrh.]

Hieronymus: tractatus super Naum prophetam

[urn:nbn:de:bsz:31-58259](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-58259)

tricibus lenonibusque pro ductam: recipiat
 anulum. & stolam: & polleat pristina dignitate;
 quod autem ait. quae sub una nocte nata est
 significat tempus ante aduentum xpi. qui unum
 di lumen fuit. De quo dicitur. Nox p̄terit.
 dies autem adpropinquauit. & una nocte perit.
 quando occubuit eis sol iusticiae & di perderser
 monem; Ciuitas uero nineue magna atque pulcher
 rima: p̄figurat ecclesiam in qua maior ē numerus. quā
 decem tribuum israhel. Quod & fragmenta insolitu
 dine significant duodecim cophinorum. Ignoran
 tes autem quid sit in dexteram & sinistram. uel p̄p̄t
 innocentiam & simplicitatem. & lactantem monstrā
 & atem. & relinquat intellectui quantus sit numerus
 & satis alterius. cum tantus sit paruulorū; Uel certe
 quia magna erat urbs. & in domo magna non solum ua
 sasunt aurea & argentea sed & lignea & fictilia. erat
 in ea magna multitudo: quae ignorabat ante actam
 paenitentiam. qui deēt inter bonum & malum.
 in dexterā & sinistram; sed & iumenta multus enī
 in nineue numerus iumentorum & in rationabiliū
 hominum: qui comparantur iumentis insipientibus
 & simulantur eis amen. **EXPLICIT TRACTATUS.**

SYPERIONAM prophetaos. **INCIPI TRACTATUS. sc̄i**
VERONIMI p̄bri. **SYPER NAUM** prophetaos.

Iuxta septuaginta interpretes in ordine duodecim
 prophetaorum. post ionam naum ponitur: quia uidentur

de urbe eadem prophetae scriptum est. siquidem in io-
na. factus est sermo domini ad ionam filium amathi dicens.
Surge & uade in neuen ciuitatem magnam & predica
inea. Innaum uero istud exordium est. Adscriptio nine-
ue liber uisionis naum helceri. Igitur uterque deni-
cneue asyriorum metropoli. que nunc uocatur ninus
texunt uaticinium. Porro in hebraico. post ionam mi-
cheas ponitur. & micheam sequitur naum qui inter pre-
dicator. Iam enim decem tribus ab asyris ducte fu-
erant in captiuitatem sub zechia rege iuda. sub quo
& iam nunc in consolationem populi transmigrati. ad-
uersum nineuen uisio cernitur. nec erat parua conso-
latio tam his qui iam asyris seruebant. quam reliquis
qui sub zechia de tribu iuda & beniamin. ab hisdem hos-
tibus obsidebantur. Ut audirent asyrios quoque chal-
deus esse capiendos. sicut in consequentibus libri huius
demonstrabitur. Sciendum autem quomodo nineuen in
lingua nostra sonat de hebreo speciosa. speciosus autem
mundus hic dicitur. unde & apud grecos Κόσμος. æb
ornatu nomen accepit. Quicquid nunc aduersum ni-
neuen dicitur. de mundo figuratim predicare sentimur.
Quam ob causam. adscriptio quam septuaginta inter-
pretantur. ANNA. aquila apma. interpretatus est.
Apud hebreos. massa. ponitur. id est graue onus. &
eam aduersum quam uidetur. premit nec sinat ele-
uare ceruicem. Porro quod additur. naum helcher
ei. quidam putant chel chelum patrem esse naum.

& secundum hebream tradicionem. & iam ipsum prophe-
 tam fuisse. Cum helcheta usque hodie in galilea uiculisset
 paruulus quidem & uix ruinis ueterum edificiorum in-
 dicans uestigia. Sed tamen notus iudeis. & mihi quoque
 acircum ducente monstratur. Simul & hoc adtenden-
 dum. quod hec ipsa uel adsumptio uel onus uel pondus.
 prophete uisionis; Non enim loquitur in ketaci. ut mon-
 tanus & prisca maximilla quedelirant; Sed quod pro-
 phetia. liber e uisionis. Intellegentis uniuersa que loqui-
 tur & pondus hostium facientis suo populo uisionem.

De consummatione itaque mundi. secundum ANATOTHIN.
 opaula & eustochium in consolationem scorum propheta
 textur. ut quecumque uident in mundo. quasi pretere-
 unta & caduca contempnant & preparent se ad iudicii
 diem. ubi ultor aduersum uiros assyriorum futurus est
 dn̄s. Dñ̄ emulor & ulciscens dn̄s. Vox prophete laudantis dn̄m.
 quod de assyris populis ui sit ultor inuiriā. siue iuxta
 altiore intellegentiam. quod audiat gemitum scorum
 suorum. & in consummatione mundi faciat aduersari
 os sentire supplicia. Quod autem zelus in bonam partem ac-
 cipitur. & paulus ostendit dicens. Zelamini. Xapic mata.
 maiora. & in alio loco. Zelore enim uos di zelo. Ipse dn̄s
 in psalmo. Zelus domus tue comedit me. & helias ze-
 lans inquit zelatus sum. dn̄o omnipotenti dō isrl̄. sine es
 quoque zelum. & mathie legimus. & simonem zelotē
 apostolum iū xp̄i. quem marcus euangelista simoneū
 cananeum uocat. Zelatur autē dn̄s in salute eorum quod

Zelatur. ut quos non potuit eius seruare clemē-
tia. seruū & aemulatio. Unde & adhuc iherusalem
que propt̄ peccata nimia uisitationem zeli & furo-
ris eius non merebatur. In ezechiele loquitur dñs.
Zelus meus recedat & non iras ultra tibi. Quādi-
u itaque agebat paenitentiam mundus. consumma-
tio illius non fiebat. Postquam uero multiplicata
iniquitate refrigescit caritas multorum. ita ut tēp-
tentur & iam electi dī. Tunc Zelator dñs uenit in
ultionem. Non quod ipse sit inimicus & ultor quod de
diabulo dicitur. sed quod inimicis eius ultio. & quasi
nigra ligna fenum stipulamque consumat. ut purum aurū
remaneat & argentum. Uluscens dñs. & habens furorē;
Uluscens dñs in hostes suos. & irascens inimicis suis ipse.
Lxx. Uluscens dñs in aduersarios suos. & tollens inimi-
cos suos; Secundum utramque intelligentiam. qui
a diligit dñs quem corripit. & castigat; Omnem filiū
quem recipit; Ideo irascitur. ut quod aduersarium &
inimicum sibi est tollat. ex hostibus & contrariis cogita-
tionibus fractis sermonibusque sublatis. In antiquum
redeant statum; Denique in consequentibus ait; Dñs
paciens. & longa fortitudo eius; Sed quia simul & histo-
riam explanare proposuimus. Inimicos & hostes dī.
Intellegamus assirios. In quos cum diu paciens fuerit.
postea cum furore & iracundia ultor existit. Dñs pa-
ciens & magnus fortitudine & mundans non facit in-
nocentem; Quod significantius in greco dicitur.

καμαεω ωνογ καεωωυ & est sensus. Diu quidem.
 sceleris assiriorum patiens fuit. & magna nimicitatis suae
 fortitudine iniquitates eorum sustinuit prouocans eos
 ad paenitentiam. sed quia contempta bonitate di. secun-
 dum eorū inpenitens thesaurizauerunt sibi iram in die
 ire. quante patiens fuit. Nequaquam eos quasi mundos &
 innocentes inultos abire patitur. Uel certe ita. quō in bonā
 partem simul uolunt huius accipere quae & dicuntur; Patiens
 est qui sustentat omnes ruentes & erigit allisos. qui sanat
 contribulatos corde. & alligat contriciones eorum. & mag-
 na uirtus eius soluens inimiciā in carne; & nocentem non
 faciens innocentem. Cum & iam quinimum sibi ad plaudē
 quod argutus fuerit. non merito proprio. sed misericor-
 dia di eē saluatus; Licet enim dicat. ecce ego tot annos
 seruo tibi. & numquam preceptum tuum preterui.
 tamen quō bonus est dñs omnibus. & misericordiae illius
 super omnia opera illius. & omnes peccauerunt & indi-
 gent gloria di. iustificati ab eo gratis audiet. a oculo
 tuus nequam est quia ego bonus sum. Atque ita fide ut in
 eo ipso quod arguit & ignorat. nullum innoxium abi-
 re patitur. Dñs in tempestate & in turbine uia eius.
 & nebulae puluis pedum eius; pro tempestate & turbi-
 ne consumationem & commotationē. Lxx. stans tulerē.
 Licet in eo ubi nos posuimus in tempestate. & in hebreo
 scribitur. basufa. In consumatione quoque possit intellegi
 hoc eutem significat. quod in fine mundi uniuersa
 moueantur. iuxta illud quod scriptum est in aggeon.

Adhuc semel & ego mouebo caelum & terram & mare
& aridam; & cum fuerint cuncta commota uttre
dant uiae dñi quid dicit in euangelio. Ego sum uia
& uita & ueritas. & uenerit filius hominis in nubibus
quibus mandatur pesuam. Ne pluant super uinea
imbrem. & ad quas puenit ueritas dī, dicente psalmi
grato. Veritas tua usque ad nubes tunc & iam ipse
nubes. prophete uidelicet animę quiescōrū. qui pri
us coniunctione carnis fuerant. prae grauate. ele
uate in sublimibus tenuioris substantiae fiunt.
& in scabellum pedum dī redactę. extremis quibus
que inter angelos officis ministrabāt; Priora quip
pe & antiqua quae ad caput p̄tinent. nosse non poter
Alias uero nubes. In contrariam partem accipiet. quod
semper serena conturbent. & clarum solis stellarumq;
lumen sua caligine nitantur pretexere; & quod sub
subiecte dominicae potestati. postea in puluerem
redigantur & nihilum. & terra in eis quae pinguis est
dissoluatur; In crepans mare & exsiccat illud. & omnia
flumina ad desertum p̄ducens. Iuxta litteram. poten
tentia dī describitur. quia uindicaturus ē de aduersa
rus israhel. Quod non grande sit illi assirios destru
ere. Cuius maiestatis sit & iam clementia mutare.
Uel certe quia semel de consummatione mundi dixi
mus ēē propheticam. & hoc simpliciter accipite. Cū
uenerit mundi consummatio. & p̄transierit caelum
& terra mare quoque fluuios quiescari, sed mihi

legente illud in psalms. Hoc mare magnum & spatiosum
 ibi reptalia quorum non est numerus. Animalia parua cū
 grandibus ibinaues ptransibunt. Dracones quem for
 masti ad ludendum ei. Dignum uidetur bonitatem.
 & clementiam dī omnem amaritudinem & saluginem
 maris sua commotione destruere. & regnantem in aquis
 humiliare draconem & malitiae siccarigurgites. In quib.
 parua natant reptalia quorum non est numerus; Neq;
 enim dignasunt numero quecum dracone uersantur;
 flumina quoque ad desertum pducens. omnem falsi
 nominis dī omnem amaritudinem uersantur; Scien
 tia que se contractū erigens. flumine eloquentiae
 utitur. & uolubilitate uerborum. & tumentes contor
 quens gurgites. Cum miraculo expectantium fert
 in prouum; Uide platonem. specta demosthenem.
 tullium quoque philosophum pariter & oratorem.
 & hereticorum principes intueri. de quibus fuit
 ualentinus. martion. bardesanes. tatianus. & de
 fluminibus non ambiges. Sed haec omnia consumens
 dñs ih̄s sp̄s orissui. & destruet in illuminatione
 aduentus sui. & ad desertum pducet; Simulque
 cerne quod iuxta titulum qui inscribitur ad sup̄tio
 nneue liber uisionis naum helcesei. recte
 & nneue mundus figuratiter intellegitur. &
 in auro eius eloquentiae & flumina in consum
 matione siccantur; Infirmatus est basan &
 carmelus. & flor libani elanguit. Lxx.

Inmutatus ē basan & carmelus & que florebant
libani defecerunt. ΜΕΤΑΠΟΡΙΚΟC. per basan
carmelum & libanum regionem uberem & mon-
tes constitos. assiru uastitas demonstratur. Quā
ille potens quondam & florens & plurimis genti-
bus imperans dño irascente populentur sit;
Sed & de consummatione mundi possumus intel-
legere. quod potentes quique & nobiles & in multis opi-
bus habundantes. repente pereant. & dicatur
eis; Stulte ac nocte auferetur anima tua.
que autē preparasti cuius erunt; Porro secundū
interpretationem nominum. quia basan confu-
sionem & ignominiam sonat. In consumma-
tione mundi. omnia que ignominia & rubore
digna sunt asserimus. Cum dñs uenerit in fir-
mari. & non solum peccata redi ad nichilum.
sed carmelum quoque. qui interpretatur scien-
tia circumcisionis. & eos qui sibi uidentur in bo-
nis operibus uberes & florentes. xpō ueniente
trepidare. & implere illud. quod dicitur in
uangelio. Cum uenerit filius hominis pu-
tas inueni & fidem super terram. In crescen-
te quippe iniquitate refrigescet caritas
plurimorum. propter que ueni & trahi.
Montes commotusunt ab eo. & colles de-
solatusunt & contremuit terra a facie
eius. & orbis & omnes habitantes in eo.

Lxx

Montes commotisunt & colles concussisunt & contracta est terra a facie eius uniuersitas & omnes qui habitant in ea. potest & simpliciter accipi quod in consummatione mundi. cum in maiestate sua saluator uenerit. & montes & colles & orbis & terra & cuncta moueantur; Si enim in passione eius sol fugit. saxa scissasunt. terra contremuit. multo magis in claritate eius omniatur babunt. Sed & figuratiter montes & colles. sublimis quippe & potentes intellegendi. qui in aduentu dñi proster nentur humo. ac desoliosuo deposita pauimento cohererunt; facies enim sup facientes mala. ut perdat de terra memoria eorum. Tunc & terra contremesca & orbis atque uniuersitas faciem dñi formidabunt. hoc pro summo cruciatu paena quod uentura. quod uultum eius. respicere non audebunt. Ante faciem indignationis eius quis stabit. & quis resistat in ira furoris eius; Lxx. A facie ire eius quis sustinebit & quis resistat in ira furoris eius. pro eo quod nos posuimus. & quis resistat in ira furoris eius; Apertius interpretatus est summachus; & quis sustinebit iram furoris eius; Autarus igitur aut nullus poterit inueniri. qui ira corripiente non dignus sit. Nec erit ulla anima. que non pauet ad iudicium dī. cum astra quoque non sint munda in conspectu eius; Porro iam cum uerbum hebraicum quod & aquila.

& Lxx. similiter transtulerunt resistē. ad illā
Intellegentiam. transferamus. de qua secundo
regnorum libro. & in primo paralippimion. dicit.
Super iradi. genere masculino. Nulli que dubium.
quinibi iradi diabolos Intellegatur. & angeli per
sini qui mittuntur ad plectendos eos qui ira digni.
Difficile itaque reperietur. In consummatione
mundi. qui immaculatus & purus audeat dicere.
Ecce uenit princeps mundi istius. & inuenit in
me nihil. & libera aduersum eum fronte consistat.
Contra assirios autem sic sentiendum. Quia cum ue
nerit dñs in tempestate & in turbine siccans babil
lonis Imperium. quod interpretatur mare. & omnia
eius regna subuertens. que Intelleguntur flumi
na. & potentia ubertatem que eius ad nihilum re
digens. quae ΜΑΛΦΟΡΙΟ voc. basan & carmelus
& flos libani & montes collesque dicuntur. acla
titudinem Imperu concutiens. que orbis terrarū
appellatur. tunc nulla potentia resistere poterit
irascēte dño & suum populum uindicante. In
dignatio eius effusa est. ut ignis & pōre dissolu
tesunt ab eo. Lxx. furore eius consumet princi
patus. & pōte contrahesunt ab eo. pro eo quod nos
posuimus effusa est. aquila interpretatus est.
ΚΥΝΕΚΧΩΝΕΥΕΝ. Idest consolatus est sim
machus ex theodoro dotio. εκτα η εν. hoc est stilla ut
sue igitur conflata est. Indignatio di. quasi ignis.

siue furore eius In similitudinem stillabit incendiu.
 ut dura corda hominum que perire uocantur conte-
 ferentur & dissoluerentur. utilis est indignatio di-
 que diu per patientiam nostram peccata sustentans; Vix
 aliquando conflata est. & tamen non tota peripit
 In paenam. Sed modico ad nos stillabit ardore.
 Si autem stilla indignationis eius consumit prin-
 cipatus. aduersum quos nobis est. pugna & conlucta-
 tio. quid fieret si tota in nos iradi. funderetur.
 Prestet. si auferatur cor lapideum. & mutetur in no-
 bis cor carneum. Duricia que mollita. possit in se
 precepta domini recipere que scribuntur; Sacrificium
 enim domino spiritus contribulatus. cor contritum & humilia-
 tum. deus non spernit. Et ut sciatis clementiam dei
 sonare que dicta sunt non seueritatem In consequenti-
 bus discite. Bonus autem dominus confortans In die tribu-
 lationis. & sciens sperantes in se. Lxx. Suauis dominus
 expectantibus eum In die tribulationis & sciens spe-
 rantes in se; Cum irasce coepit gentibus & quon-
 dam potentissima regna uastare. sub eos qui sui sunt.
 & non una tempestate opprimet nauigantes. Diem
 autem tribulationis secundum ANASUSIUM. Diem
 intellegimus iudicii. de quo scribit esaias. Ecce dies
 domini In sanabilis uenit. furoris & ire. ponere orbem
 terre desertum. & peccatores perdere ex ea. spe-
 remus in domino. & per patientiam eius expectemus
 aduentum; Ut cum uenerit bonum bonum non iudicet

sentiamus; & cognosce uel sperantes uel timēte.
Sicut enim dñs qui eius sunt. & in diluuiōe p̄tereun-
te consummationē faciē loci eius. & inimicos eius p̄-
sequantur tenebrae; Lxx. & in diluuiōe transeunte
consummationem faciē consurgentes & inimicos
eius p̄sequantur tenebrę. Dñs patiens & multe mise-
rationis. & non irascitur in finem. neque in æternum.
indignabitur; Sed cum reuerit malitia super terrā
& omnis caro corrumpet uiam suam. Inducet dilu-
uium quod pertransit non quod permaneat in æter-
num. Consummationem autē siue finem faciē. loci
eius. id est diluuii. & quomodo de impio dicitur.
& pertransiui. & non ē inuentus locus eius. & iter im-
piorum peribit. sic diluuii iter pereat post iram. dñi.
sola apparente clementia; Quod quidem & secun-
dum historiam intellegi potest; Quia cum uastauerit
isrl. & quasi diluuiō terram re promissionis inundaue-
rit. finem faciat captiuitatis. Ad sedes eum pristi-
nas reuocando. At e contrario inimicos eius. Assi-
rios qui populum duxerunt in captiuitatem tenebrę
consequentur. Quod autem diximus de isrl. & de
sirius. Intelle de consummatione mundi. & de scis
ac de persecutoribus siue contrariis. uirtutibus quod
scōrum dñi post iram misertatur. p̄secutores uero
& inimicos eorū qui elegerunt tenebras & non
lucem. Ipse quas elegerunt tenebre comprehendant
manentur enim in tenebras exteriores. ibi erit

fletus & stridor dentium; Verbum machoma.
 quod nos interpretati sumus. locueus. Omnes in
 duas orationes partes diuiserunt. ut in p̄positionē
 deuterent. Idē opocama. surgentes interpretā
 rentur; Deniq; aliqua ANU ANIC. TAM ENUN.
 inquit idē ad consurgentibus. & lxx. consurgen
 tes; Theodotio consurgentibus ei. a consurgentib.
 Ille solus simachus. cum nostra interpretatione con
 sentiens. ait. & indiluuio transiente consumma
 tionem faciet locueus; Quidam deniq; consurgentes
 & inimicos. martionem. & omnes ueteres hereticos
 interpretantur. qui aduersum creatorem disputant;
 Qui de cogitatis contradm̄ quod consummationem ipse
 faciet. non consurgat duplex tribulatio. Lxx. Quid
 cogitatis contradm̄. consummationem ipse faciet.
 non iudicabit. bis. in ipsum in tribulatione; Sim
 machus aptius; non sustinebunt imp̄um secundę
 angustię. Theodotio. non consurgat secunda tri
 bulatio. Loquitur autem iuxta trōpōiacuriam.
 aduersum martionem. de quo supradiximus. & om̄s
 ueteres hereticos. qui bonum nescio quem confrin
 gentes d̄m. ipsum dicunt consummationē mundi.
 eē facturum; & arguunt legis d̄m quasi crudelitatis.
 quod multos puniat & pro peccatis inrogat cruciatum.
 Quid ergo ait contra d̄m cogitatis. Ipse qui creauit

mundum. & consummationem eius faciat. Quod si
uobis uideatur crudelis. rigidus & cruentus. quod in
diluuiio genus deleuit humanum. super sodomam
& gomorram ignem & sulphorem pluit. egyptios
submersit fluctibus. israhelitarum cadauera prostra
inheremo. scitote eum. Ideo ad presentem relictis sup
plicia. ne in eternum puniantur. Certe aut uera sunt
que prophete loquentur. aut falsa. si uera sunt. quid
de ueritate hac uidentur dicere. Ipsi dixerunt.
non uindicabit dominus bis. in idipsum in tribulatione;
Si in autem falsa sunt. & falsum est hoc quod dicitur.
non conconsurgat duplex tribulatio. falsa est ergo & cru
delitas que in lege scripta est. Quod si uerum est ut
negare non potuerunt dicente propheta. non uin
dicabit. bis. in idipsum in tribulatione. ego qui pu
nitis sunt postea non punientur. Si in autem illi post
ea punientur. scriptura mentitur. quod dicere ne
fas est. Recce perunt ergo & qui in diluuiio peri era
nt. & sodomitae & egyptii. & israhelite insolitudi
ne mala sua inuita sua. Querat hic aliquis si fide
lis deprehensus in adulterio decollatur. quid de eo
postea fiat. Aut enim punietur. & falsum est hoc quod
dicitur. non uindicabit dominus bis in idipsum in tribula
tione. aut non punietur. & optandum est adul
teris ut in presentiarum breui excita poena

cruciatus frustentur &ernos; ad quod
 respondebimus dñm ut omnium rerum; ita suppli-
 ciorum quoq; scire mensuras; & non privari sen-
 tentia iudicis. nec illi in peccatorem exercende;
 Dehinc poene auferri potestatem; & magnum
 peccatum. magnis diu turnis q̄ luceruciabus;
 Siquis autem punctus sit ut ille in lege qui sabbati
 maledixerat & qui in sabbato ligna colligerat. ta-
 les postea non punire. quia culpa leuis. presenti
 supplicio compensata sit; Hebreus hunc locum
 ita exposuit. Quid putatis os̄ru. Iniquitatem
 contra dñm cogitantes. quod populum isrl; id est
 duodecim tribus usque ad interuentionem ipse con-
 sumat. Non consurgat duplex tribulatio. id est
 non uobis tradat iudam. & hierusalem sicut tra-
 didit decem tribus & samariam. Quia sicut sp̄ng
 semuicem complectuntur. sic quidem conuiuuium
 eorum pariter potantium consumetur quasi sti pu-
 la ariditate plena. Lxx. quia usque ad fundamen-
 ta sua redigetur in uesperes. & quasi uoluola circu-
 data comeditur. & quasi stipula ariditate plena,
 Tres differentias quas dñs in parabolis sementis
 posuit excepta terra bona que adfert trecesimū
 & sexagesimum & centesimū fructum. uidetur
 mihi propheta replicare; Vnam que iuxta uiam
 ceciderit. & aliam que inter lapides. & tertiam
 que inter spinas; quod quidem & apostolus de his

sup

qui fundamentum xpi non bene edificant sub osten-
dit. quosdam esse qui edificant. lignum. fenum. sti-
pulam. Igitur ligna referamus. ad id quod nunc
dicitur. quia usque ad fundamenta sua redigentur
ad uepres foenum uero ad id quod sequitur. & sic
uiuoluola. que circum datur comeditur; porro sti-
pula. manifeste refertur ad stipulam. de qua dicitur.
& sicut stipula ariditate plena; propter ea ego.
non uindicabit dñs. bis. in idipsum. quia malitia
que in auctoribus herese non orta fuerat. usque ad
fundamentum & ad radices suas consumetur. Sed
& si quis in eis uidebatur pompam habere uerborum;
Idem folia inanitatum. aspectu dilectantia sicut uo-
luola que grece dicitur. CANA h̄ deuorabitur
& consumetur in nichilum. Voluola herba est. si-
milis hederę. que utribus & uirgulis. circumdari
solent & in longum serpere quicquid in eis uidetur
quod habere pompam segetis. sed non habens spicas.
& grana frumenti quasi stipula ariditate plena tra-
ditur incendio. hoc secundum. lxx. Ceterum iux-
ta hebraicum. uere hereticorum. foederum & necessi-
tudines quasi spine sunt se inuicem complectentes
& conuiuium eorum atque misteria quod & ipsi men-
sam dominicam habere se dicunt. spinarum foe-
dus est. simul uescentium partiterque portantium;
Cum enim hebrei de uinea sodomorum ad uertum
conditorem. rabido ore blasphemant. nonne

conuiuium uescantium est. quod tamen cum suis
 consumitur. auctoribus. quasi stipula ariditate ple-
 na; Extē exhibit cogitans contra dñm malitia m.
 mente ptractans preuaricationem. Lxx. Extē ex-
 ibit cogitatio contra dñm pessima cogitans contrariū;
 Vere abhereticus exiit aduersus dñm Inimica cogi-
 tatio; Annon uidetur aduersus dñm malitia & pua-
 ricatio dicere. quod ualentinus quasi abortiuum.
 errantis sapientiae. extremum editum creatorē.
 Nonne contra dñm cogitatio est. basilidis Inpudicitia
 & portentuosum. abra xas nomen. non quod pre-
 fertur dño conditori. Porro quia docti ab hebreis
 uolumus eorum quoque traditionem sequi & nr̄is
 idē xp̄ianis. explanationem historiae demonstrare;
 dicendum ē. Non consurgit duplex tribulatio.
 Idē non capiuntur ab assiriis due tribus sicut capites
 decem; Siquidem dum adhuc in terra iuda sunt
 assiri. & quasi spinae se inuicem complectuntur.
 Exantes atque gaudentes. ab angelo consumetur
 quando una nocte. clxxxv mit caesa sunt hostiū.
 pulchre quoque exercitus eorum. multitudinem he-
 breorum conuiuio sonparauit. & ipsum conuiuū.
 non rosarum. non liliorum. dixit eē. non florum.
 sed simile spinarum. se inuicem complectentium.
 que semper traduntur igni. & quasi stipula ar-
 ditate plena leui. conburentur ardore. Quod aū
 sequitur. Extē exhibit cogitans contra dñm malitiā

mente pertractans preuaticationem. de abraice
Intellegi uolunt. quod de assirus egressus blas
phema uerit dñi & populum suadere uoluerit.
ut desperans de auxilio dñi se assirus traderet. non
hcb do sed idolis seruiturus. haec dicit dñs. super fec
ti fuerint & ita plures. sic quoque ad tondentur. &
pertransibit. Ad fluxite & non ad fluxitante ultra &
nunc conteram uirgam eius de dorso tuo. & uincu
la tua dirumpam. Lxx. haec dicit dñs rigans
aquis multis & sic diuidentur & auditus tuus non
audietur amplius; & nunc conteram uirgam ei
atē & uincula eius dirumpam; Iuxta litteram ma
nifestus est sensus. Licet inquit robustissimi assiru
& fortitudo eorum augeatur. numero cunctarum
gentium. sic quoq; angelo uastante tondentur.
quomodo enim numerus capillorum acutę forficis
non repugnat. Ita & numerus aduersariorum dñi.
facili suegione tolletur; & pertransibit a sur uelee.
desistat siue uastato exercito suo. reuertetur ad
patriam. te sospitem relinquens. Rurumq; ad iu
dam adhuc ierusalem sermo dirigitur. Ad fluxite.
& non ad fluxitante ultra. Non quo perperam se
curitatem. sed illius tantum temporis. & ab illis
hostibus quibus tunc obsidebatur; Denique infra;
& nunc conteram uirgam eius. idē. a sur de dorso
tuo. & uincula dirumpam uel per. MANITA DO PAM
potestatem eius significans. uel certe uirgam

qua percutere conabatur. & uincula que cap-
 tiuis parabat; Quamquam possit & obsidio clau-
 se multitudinis prouinculis accipi; Porro iux-
 ta Lxx. multo alter est sensus; Ad huc enī
 uidetur aduersum eos loqui quibus supra dix-
 erat. quid cogitatis aduersum dñm & ex te
 exhibit cogitatio contra dñm pessima cogitans
 contraria; Haec ergo dicit dñs. rigans aquis multis.
 siue uirtutibus que dicuntur aque super caelos & p-
 cipitur eis ut laudent dñm. uel certe intellectibus &
 doctrinis sapientiaedi; Sicut enim flumina de
 uentre iusti fluunt. & fontes uberes in uitam & er-
 nam. prarias multiplices que sentias quibus imperat
 ser modi. Ita habent & heresi archi aquas suas qui-
 bus imperant & que ex eorum primum fonte ema-
 narunt; Quod autem sequit. & sic diuidentur
 uel de caelestibus. que in supernis dō seruiunt uir-
 tutibus intellegi potest. quod una queq; in suo
 officio sit uel ministerio. uel de multiplici uari-
 etate sapientiae. Neque dixerat rigans confusus
 aquis multis & indiseruus sensuum numerus pu-
 taretur. sed quod una queque sententia. diuisor
 habeat inter se sensus. & seperatas materias. p-
 prias. que ut to ececi ena. quod dicitur audi-
 tus tuus non audietur amplius. Inrepatio est in eos
 qui aduersus dñm. contraria cogitauerunt quod
 ostensur sosis matibus & de capulis quibus dī populus

inreciebatur. sermo erum ultra nonoccurrat.
nec suscipiatur a apostolis. S ed & hoc quod infert.
& nunc conteram uirgam eius atē. & uinculata
disrumpam; Proipsis dicitur quibus fit comminatio
ut ne quaquā cedantur ad diabolo & eis subiectis sint.
quo auctore tanta excogitauerant atque confinxerant;
Conteratur ergo imperium eius in eos. & uincula
quibus peccantium anime ligabantur disrumpen
a sermone dī. dicente his qui uinculisunt exite;
& precipi & contrate dñs; non seminabitur ex no
mine & uo amplius. de domo dī tui interficiam sculp
tile & conflatile ponam sepulchrum tuum. quia in
honoratus es. Lxx. & precipi & dē dñs. non semi
nabitur ex nomine tuo amplius de domo dī tui intēfi
ciam sculptilia & conflabilia. ponam sepulchrum
tuum. quō ueloces ecce super montes pedes euan
gelizantes. & pacem adnuntiantes; Ideo plus po
sui de lxx. interpretibus. quō secunda tēpi kosin.
a priori non poterat seperari; In eo enim quod dici
tur. q̄ in honoratus es. pro quo quinta editio posuit.
on̄ ȳ b̄ p̄ eic̄ t̄. Lxx. transtulerunt. q̄ ueloces.
quod in hebreo legitur. chichallot; ueloces autē
nisi ad inferiores capituli pedes r̄xulerit. pendit
sententia; Itaque iuxta consuetudinem meam.
primum historiam. & postea uulgatę editionis
sententiam uentilabo; Precipi & inquit contrate
dñs. & assur. ut quod passus est non fortuitum

& absque aliquo iudice ueniat. sed dō pronuntiante
 patiaris; Non seminabitur ex nomine tuo amplius;
 Statim quippe Nineuen reuersus Senacherib a filiis.
 occisus est. Lege esaiam & occisus in domo dī sui. quā
 adoraturus intrauerat. hoc est enī quod ait. Dedit
 modū tuū interficiam. Ibi punieris unde sperabas aux
 ilium; Erit sculptile & conflatile sepulchrum tuū;
 Inter aras. & puluina ad adorantis idola. sanguis nefa
 rius effundetur. Iuxta Lxx. autem interpretes. cum
 superioribus iunge quod sequitur. Non seminabitur
 inquit ex nomine tuo amplius. Nequaquā; O heretice.
 anime deceptorum ex dogmatibus ur̄is suscipient no
 mina que prius inuocauerant super terras suas. sic
 in xl. uni. psalmo figuratiter canitur; & prodorit no
 bis. haec ipsa cessatio sationis que prius animam semi
 nantis. deinde eius in quo seminabat interficere con
 sueuerat; Ad orientur ergo tibi errorum dogmata
 sed tu quiprius tibi uiuere uidebaris morieris errori.
 & bono tuo mortuus. idola que colebas. habebis in se
 pulchrum; Atque ita fide. ut de peccato tuo quod ante
 templum dī tuū quem simulaueras fuerat om̄i habe
 rentur errores; haec autem euenient tibi. quia
 quondam aduersum d̄m contraria cogitabas. cum
 dī sermo. qui semper ascendit in montes. In animas
 uidelicet. excelsas atque sublimes. ad te uelociter ie
 rit. calcatis que priorum errorum fluctibus. & in
 tranquillū redactis. pacem tibi fidei sensumque

reddiderit; Ignoscite prolixitatem; Non enim pos-
sum & historiam & trophologiam sequens breuit
utrumq; comprehendere; Maxime cum inter-
pretationis uarietate torquear. & aduersum consien-
tiam meam cogar interdum uulgate editionis conse-
quentiam texere. heb
ss
ss
ss Ecce super montes pedes euan-
gelizantes & adnuntiantes pacem. Caelebra iudae
festiuitate suas & redde uotata. quia non adici & ul-
tra ut pertransit intus. belial. uniuersus interierit
Paulisp. Lxx. inter pres differam. quia & ipsa ca-
pitula a ueteris interpretationis uarietate confusae;
Cumque historiam breuiter exposuero. editionem
eorum. meo eloquio temperabo; In paralippomeno-
nis scribitur libro; Quod obsidente sennacherib. In
primo mense pascha. facere non potuerint; Cero au-
per angelum exercitu eius ac fuga ac morte ipsius num-
tiata. In secundo mense pasche diem summa festiui-
tate caelebrauerint; Quod ergo dicit talem est.
O uida qui regnas In hierusalem. noli esse sollici-
tus. interfecto hoste tuo. In templo di sui; Ecce ue-
nit tibi nuntius. montes colles que trans currentis. &
quasi de sublimi specula procul. nuntians senna-
cherib. mortuum. urbem eius Imperio liberatam;
Celebra festa redde uota. pro nece Inimici que
pollicetur es do. Nequaquam ultra pertransibit p-
te preuaricator. ET ATIOCTATNE. hoc enim in-
terpretatur. belial totus interierit. Idem. & rex.

& exercitus. & imperium. affiriorum. poenitur con-
 ciderunt; & hoc quidem. secundum litteram cete-
 rum secundum ANASCONH. dicitur. ad ecclesiam. Dicit
 ad animam dñi confitentis. quia diabolus quippe prius
 populabatur. & grauisimo premabat iugo. In idolis
 qui fabricatus fuerat perit; Celebra festiuitatestuas
 & redde uotatua. Canes cum angelis iugiter; Ne
 quaquam enim parte ultra transibit belial; De quo
 dicit. & apostolus. que communicatio xpi. & belial.
 quia subuerta nuncue. totus interit; Si quando
 grauisima. persecutio fuerit. qualis sub ualeriano.
 & decio. & maximo. & dñi ultio. apparuerit in ad-
 uersario eius. dicamus ad ecclesiam; Celebra iu-
 da festiuitatestuas. & redde uotatua. & cetera. Lxx.
 Celebra iuda festiuitatestuas. redde uotatua.
 & nequaquam adponit ultra. ut pertranse-
 ant in u&ustatem. completum ē. consumma-
 tum est. ascendit in sus flans. In faciem tuam.
 & uens de tribulatione; Semel dixi iuxta
 interpretationis uarietatem. capitula quoque
 ipsa aliter diffinire. & non posse. cum capitulis
 interpretationis hebraice conuenire; Ita quod
 nunc dicitur. huius cernodi ē; O ecclesiastice
 quia de aduersariorum tuorum nomine ultra
 non seminabitur. & uirga eorum contrita ē.
 & uincula dissipata sunt & uenit quibus ad-
 nuntiar & pacem. Celebra festiuitates

tuas. Non inuino. & epulis uitae nei iudici existi-
mant. sed in spiritalibus delictis & uoluntate tor-
quentis. O uida redde uotata. & nequaquam.
ultra ptransient inimici quite adducant adue-
rustatem; hoc est qui uolunt imaginem portare
uocerit hominis. quō quod uisus est senescit; Cui
senescit. perditioni proximum est. Conplausus ē.
Consummatum ē aduersarius. Uenit tibi xpi qui
prius insufflauerat in faciem tuam. Cum te deli-
mo fingeret. & post resurrectionem quoque; insufflauit
in faciem a postolorum. ait. Accipite spm scm. Ipse
est. quite liberat dō tribulatione; Vastata enim
nuncue & transeunte mundo. tribulatio quoque
ptransiet; Ascendit quidispugat in facie tua cus-
todiens obsidionem contemplare uiam. Confor-
ta lumbos. roborata uirtutem ualde; Quō sic
reddidit dñr sup biam iacob. sic reddidit sup
biam israhel. quia uastatores dissipauerunt
eos. & propagines eorum. corrumpunt. Ne-
cessitate compellor. quasi inter saxa & scopu-
los imminente naufragio. sic inter hystoria
& allegoriam orationis mee cursum. flecte-
re. & ne subito inpingat adtendere. Si qui-
dem iuxta fabulas poëtarum. dextrum.
scillalatus leuam. In placata charibdis
obsides; Si saxa fugimus incurrimus
In profundum; Si contortos uertices

euitamus. in saxa deferimur. Testis est mihi dominus. me
 omnia que secundum hebraicum. dissero. non de
 prioris sensu loqui. quod agitur in pseudo propheta
 sed hebreorum sequi expositionem. a quibus non mo
 dico tempore eruditus. debeo meis simpliciter indica
 re que didici. Certe in lectoris erit arbitrio cum
 utrumque percurrerit. quid magis sequi debeat iu
 dicare. Adhuc uenit igitur nunc sermo conuertit.
 & hinc uel maxime obscuri sunt prophetae. quod
 repente dum aliud agitur. ad alios persona mutatur.
 & dicitur ei; Ascende & ad te nabuchodonosor quate
 obrideat qui ante hostium uastat agros. persequantur
 agricolam. rura populatur. quate quoque ipsam clau
 sam teneat; Quia itaque tibi imminet bellum. Ecce
 gaudens propheta nunc preminet cino. contem
 plare diligenter & conspice. quid tibi ueniat intu
 ere; Conforta lumbum. Id est accingere. Robora
 uirtutem ualde. hoc est exercitus congrega;
 Quia sicut ulcus est. dominus iudam de superbia senna
 cherib interfecto exercitu eius in iudea. & ipso quo
 que a filio suo uigulato. sicut ulcus est iudae; Id est
 & x tribus que ante uenit possidentur; Vtrum
 que enim & iudam & israhel. uastauerunt & euer
 terunt assirum. & sub ueta dora. utis. arborum.
 propagines corrumpunt; Lxx. Contemplare uia.
 tene lumbum. confortare robore uehementer. quo
 aufert dominus contumeliam iacob. sicut contumelia

israhel. quia excutientes excusserunt eos & p
pagines eorū demolitasunt; Triaprecipiuntur iu
de. primum. utcontemplatur uiam. & iter p̄q̄d
ambulaturusē. Diligenter aspiciat iuxta illud
quod dicitur In hieremia. State in uis & interro
gate semitas &ernas. & uide &e que sit uia bona
& ambulate in ea. ut cum in uis multis steterim.
ueniamus ad eam uiam que dicit. ego sum uia; De
inde dicitur ei. ut teneat lumbum; hoc est. ut post
electionem uiae. mortificet corpus suum. & ser
uituti. subigeat; Ne quasi rex. & magister. Ali
is predicans. ipse reprobus inueniatur; Longū
est nunc dicere quod uirtus diaboli uel maxi
me sit in lumbis. & quod ad dauid re promissio fi
at. De fructu lumbi tui. ponam super tronu tuū.
& illud apostoli. adhuc enim in lumbis patris sui
erat habrahe leui quando uitt in occur sum abra
ham. melchisedeth. & quod iohannes Zona
pellitiae cingitur; & quod a saluatore discipulis
imperatur. sint lumbi ur̄i precincti. & aposto
lus ad ephesios. state ergo accinti lumbos ur̄os
in ueritate; Licet accinctis. a cknicie. plurimū
presta & uite. continentia sup mortificatione
lumborum. tamen nihil ita eos mortificat ut
cognitio ueritatis; Vnde dicitur; Accinti lūbor
ur̄os in ueritate; Si enim ueritas xp̄i est. qui
tota in xp̄m mente credidit. lumbos suos

mortificat in xpo; Tertio precipitur; Confor-
 tare uirtute nimis; Elegisti inquit uiam. te-
 nuisti lumbum. assume uirtutem. ut possis pug-
 nare cum hostibus; & ne forte diffidas. datur
 tibi causa cur speres; A uertat inquit dñs contu-
 meliam iacob. sicut contumeliã israhel; Quod
 ambiguum est. Aut si prius iacob contumeliã
 quam exeret faciebat inuiriã auertit. a ut e-
 tumeliã. quam ab alius sustinebat iacob auertit
 dñs; sed mihi uidetur melius eẽ. ut contumeliã
 quam iacob solebat exeret facere ad dño sit auersa.
 Non enim tante uirtutis est ab alius factam inu-
 riam sustinere. quante gratiã dñi e. placidũ
 mitem atque tranquillũ. Inuiriã facere n̄ posse;
 Queritur quomodo auersa sit inuiriã iacob. sic
 auersa fuerit & israhel. Postquam luctatus e
 iacob cum angelo. israhelis meruit nomen accipe-
 re; & qui uidit dñm inuiriã facere cessauit;
 Sicut ego israhel sensus. uel uir uidens dñm. &
 semp̄ dedo cogitans facere nescit inuiriã.
 sicut om̄is pro catitas & contumeliã auersa e
 a iacob. hoc e. a subplantatore ab eo qui adhuc
 in cernine positus. subplantat inimicos;
 Ut autẽ sciamus quod inuiriã malã partem ac-
 cipiatur. scilam on testis est dicens; Oculus
 contumeliosi lingua iniqua; Quomodo autẽ
 secundum utramque intelligentiam inuiriã

auerſa ſit ab iacob. que prius auerſa fuerat ab iſrl.
ſequens ſermo declarat. quia excutientes ex-
cuſſerunt eos. & flagella eorum demoluiſunt
ſiue corrupperunt; Angeli inquit ſingulorum
quicottidie uident faciem patris. quicquid in
iacob & iſrat. adhererat. pulueris excuſſerunt;
Unde & p̄ x̄ro lauantur pedes. & p̄ proph̄ & a
dicitur; Excutite puluerem & turge hieruſa-
lem. Diſcipulis quoque a ſaluatore precipitur;
excutite puluerem pedem uroꝝm; & in pſal-
mis ſcriptum eſt. ſicut ſagittae in manu potentis
ita filii excuſſorum. Auerſa eſt itaque mens ad
contumeliam. prompta uiro iacob. & uiro iſrl.
quia quicquid terrenum fuerat. & de inferiori
fere concreta. hoc miniſtris angelis. ſiue mu-
nitionibus a magiſtris ſcdm Lxx. excuſſum eſt.
atque mundatum; quoniam ſolum excuſſerunt
eos. ſed uitia quoq; que ad p̄ſens tantum ſenſus
uoluptate p̄mulcent. & immodum flagelloru
ac propaginum que abſq; fructu foliis plena
ſunt diſſipauerunt dicente dño; Omnem p̄-
paginem que in me manet & fructum affert.
pater m̄ mundat ut fructum magis adferat;
quod autē in me manet. & fructus non adfert.
pat̄ m̄ p̄ ad & in ignem mittet; Clipeus for-
cum eius ignitus. uiri exercitus. hic occineis;
lignee habene curſus. indie p̄parationis eius.

hb

s

s

& agitatores consopit sunt. In itinere tibus conturbati sunt: quadrige conlisesunt in plateis; & spectus eorum quasi lampades: quasi fulgora discurrentia; Recordabitur fortium suorum. & tuncⁿ & in itinere tibus suis; Velociter ascendit^{am} muros eius: & preparabitur umbraculum; porte fluminum apertae sunt. & templum ad solum diruta est: & miles captivus adductus est: & ancille eius minabantur gementes ut columbae: mur murantes in cordibus suis; Lxx. arma potentiae eius ex hominibus viros fortes in ludentes; Igneae habene currum in die preparationis eorum & equi timebunt in exitibus; Et confundentur currus: & conlidentur in plateis; & spectus eorum quasi lampades ignis. & quasi fulgora discurrentia; & commemorabuntur optimates eorum & fugient in diebus. & infirmabuntur in itinere suo; & festinabunt admiratos & preparabunt pugnacula sua. Porte civitatum apertae sunt & regalia ceciderunt. & substantia reuelata est. et ipsa ascendebat & ancille eius ducebantur sic columbae loquentes in cordibus suis. Secundum historiam aduersum nineuen ordo sequitur: babiloniorum exercitus contra eam ueniens; Quod autem ait. Igneae habene currum in ardentibus voris uelocitatem prosperantium significat. & quasi επιτοκη νησ. preparantur

se ad proelium pompa narratur; Conmixtumque
nunc de iis que olim passus sit. nunc de assirio
quid fecerit. nunc de babilonis que exercebant
in assirios. scriptura contextitur; Non est ergo
aut mirum; statim uelociter ad uastandum ueniant
cum agitatores & fortes uel iis. antea uel postea
assiriorum fuerint conpositi; Rursumque ad
descriptionis ordinem rediens. tanta est inquit
multitudo uenientium aut conmixtum agmen
sit in itinere & discerni nequeat. Ipse quoque
quadriga. dum uiam non repereunt. premulti-
tudine inter se conidentur in plateis; Aspectus
babiloniorum quasi lampades. quasi fulgora
discurrentia; Ut ante uisu aduersarios terreant
quam mucrone prosternant. Tunc recordabi-
tur a sursum suorum. & querit eos qui in tene-
ribus corruerunt & ascendit uelociter muros ni-
neue ac propter obsidionem longissimam ad de-
pellendos aestus. preparabit umbracula. Sed
quid prodest edificare domum. Nisi dominus edifica-
uerit. quid uiuat claudere portas. quas dominus
reuerat. Aperte sunt porte nineue que ad instar
fluminum habebat cuius multitudinem.
& templum. Idem regnum eius destructum est.
& miles captiuus abducitur est; hoc est omnes
ducti sunt in babilonem. Ancille autem nineue
pmetadopan. minores urbes & uiculas

& castella Intellegere; Vd certe Captae muli-
 eres mina buntur ante ora uictorum; Tantusq;
 terror erit. ut ne in singulis quidem & ululatu
 erumpat dolor. Sed intra se tacite gemant &
 obscuro murmure deuorent lacrimas In more
 musitantium Columbarum; haec iuxta hebrai-
 cam tradicionem; Nunc ueniamus ad lxxx. trans-
 latores. excutientes qui excusserunt iacob &
 isrl. & flagella eorū dissipauerunt; arma quoq;
 quedam contumeliosi essent habere consueue-
 rat. & quibus infirmos quosque oppresserant
 confregerunt; & non solum hoc fecerunt. uerū
 & uiros fortes qui inludabant in igne disper-
 diderunt; Considera an possis uiros fortes di-
 cere Inludentes in igne. fortitudines contrari-
 as que ministrant ardentibus iaculis diaboli.
 qui fortes & inludentes quondam in igne. ia-
 cob & isrl. habebant currus & equos. quibus
 conciti ferebantur in bellum in die p̄parationis
 suae; horum igitur curruum habere & equi-
 tes. conturbantur in tineribus & conliden-
 tur in plateis. quando in illustratione dñi iacob
 & isrl. Inlustrato tam demones quando hi qui ex-
 seruiunt uoluntati. ad nio subuertentur; Por-
 sumus hec & de primo aduentu ei Intellegere.
 quando uiri fortes & agitatores curruum & eq-
 tes loquebantur; Quid nobis & tibi fili dauid;

Venisti ante tempus torquerenot; Sed quō semel
propheticam contraneuen deconsumatione mun
di. accipimus. melius ē ut dicamus arma potentia di
aboli. tunc tolli ex hominibus. & ministros eius for
tes qui includebant hominibus in igni. Omnes enī
adulterantes quasi clibanus corda eorum. uincula
quibus captiui ducebantur in uittia. & ascensores cur
ruum relaxare; Timebunt enim equiter in exitib.
hoc ē in consumatione mundi; Et confundentur
& conlidentur currus in plateis; Quā uis enim
lata & spatiosa uasit que ducit ad mortem. tam
pressura temporis coartatur. rectum iter inueni
re non poterunt; Sed in se inuicem conlidentur.
& nihil ominus sperabunt uerem furorem.
& quasi fulgora huc illucq; discurrentes; Vide
inquit dñs satanan quasi fulgur de caelo caden
tem; Quodcum diabular & om̄s optimates eius
Intellexerunt. recordabuntur in consumma
tionis. que olim fuerat predicta & fugient
in diebus. Nequaquam enim uerrabuntur
in noctibus. Sed clarescente die tenebre fuga
buntur & infirmabuntur itinere non profici
entes nec expellentur conatus suos. festinabūt
ad muros; Iamque quippe eos uenientes dñi
terror inuadet. & tam in bicules ad repugnari
dum erunt ut interminos mundi fugiant
quasi muris mundus cludatur & ambiatur

& prepara bunt se ad resistendum. Quomodo si quis
 inimicum fugiant non audiens ei resistere. cum ad
 solitudinem uenerit. si forte hostis sequatur. neces
 sitate cogatur repugnare; Verum illis hoc cogitat
 tibus. uniuersa que ab eis obtenta fuerant & pos
 sessa proferentur in medium. & aperientur portę
 quas clauerant. & regna eorum cadent & substan
 tia; Id est diuitie reuelabuntur; Ipsa aut mundi sub
 stantia & omnis uicille eius postquam se xpo subiecerint.
 & ei seruire coeperint. ducentur laę & atque gau
 dentes & intimo confessionis corde credentes. Ita
 ut columbarum mundicie conparentur murmura
 bunt siue loquentur in cordibus suis; & tunc ad im
 plebitur quod in lxxvii. psalmo de uictoria saluato
 ris dicitur; Ascendens in altum captiuam duxit
 captiuitatem. & in eue quasi piscina aquarum
 aque eius. Ipsi uero fugerunt; State state & non e
 quireuertatur; Diripite argentum. diripite aurum.
 & non est finis diuitiarum p omib. uasis desiderii;
 Lxx. & in eue sicut piscina aquarum aque eius. &
 ipsi fugientes non steterunt. & non erat qui respi
 ceret. diripiebant argentum. diripiebant aurum.
 & non erat finis ornamenti eius. Ad grauata e sup
 omnia uasa concupiscentie sue; Manifestu est
 quod ciuitatibus in eue quas filias eius scriptura cog
 nominat in captiuitatem deductis. Ipsa in eue que
 tantos nutrierat populos ut piscinarum aquis con

hebuer

ss

ss

ss

ss

ss

ss

ss

pararentur; Inutilem habeat multitudinem:
dum nullus est qui resistat. & inuentum babilo-
norum impetum ferat; habebat enim populos et
tantum modo fugerent: & clamante matre staret
state. Claudite portas. muros ascendite hostibus
repugnate. nullus erit qui reuertatur; Nemo qui
respiciat ad matrem. sed omnes terga uertentes prope
lunnicorum desererent ciuitatem. Unde dicitur
ad babilonios quia illi fugerunt; Diripite argentum
& tanto tempore congregatas opes subita uastatione
predamini. non enim finis diuitiarum. & suppel-
lectilis & uasorum que in uene conditasunt. non
potestatis tantum rapere. quantum ad diripiendum
illa se prebet; Sed quia in uene speciosam. id est
mundum semel diximus. uideamus quae piscina sit
mundi. Non ait scriptura quodamque in uene sunt.
quasi aque maris. nec quasi aque fluminum. nec
quasi aque fontium. nec aque puteorum. sed quasi
aque piscine; Ut quomodo in hieremia populus ar-
guitur quod relinquit fontem aque uiue & fodit
sibi lacus cisternas quibus non possunt aquam contine-
re. Sic & in uene omnes aque illae sunt quae de celo cae-
derint. antiquam altitudinem relinquentes in
ima delapsae sunt. Omnia enim dogmata mundi.
huius quae extra fontem sunt ecclesiae. ortumque
signatum. Nec possunt dicere fluminis impetum
lexificat ciuitatem dei. nec de illis aquis sunt quae

super caelos laudent nomen dñi. quamuis magna uide
 antur. tamen parua sunt & angusto fine conclusa.
 Nec moueat quempiam. quia piscinam Inmalam par
 tem accepimus; Illa piscina ad quam & saias filius amos
 iubetur ascendere. Ibi enim cum additamento dicit.
 Piscina aqueductus. & piscina fullonis quae sordes laua
 re consueuit. & maculas uestium eluere. quae quia in
 sublimi posita est. Ideo ad eam ppheta iubetur ascendere.
 & in occurso regis. de duobus ambustis torribus uictio
 rum polliceri; sequitur fugientes non steterunt; ha
 bitatores uidelicet nineue primum quidem dñm fuge
 re non debuerant. deinde & iam si fugerant aliquando
 stare debebant; Magna enim differentia est. Inter eum
 qui fugit & stetit. & qui fugiens numquam stetit; Qui
 enim stat fugere caesabit; Qui non stat semper infu
 gge profectus est; Intanta ergo fugientium turba nullus
 qui respiceret. & ageret paenitentiam. & audiret lo
 quentem dñm. Reuertimini ad me filii reuertentes.
 & sanabo contritiones uras; Vnde & scilicet loquitur
 in psalms. perit fuga a me; hoc ipsum puto lepre
 significare misterium. super qua in leuitico dicitur.
 cum leprosus a sacerdote extra castra fuerit seperatus.
 si steterit lepra. purum esse hominem & mundare eum
 qui quasi leprosus fuerat abiectus. & redire ad castra.
 & habitare in populo; Sicut enim inquit diffusa fuerit le
 pra. Idem non stetit sed creuerit & in malo habuerit
 profectum. & mutauerit. colorem pristinae sanitatis.

141
Tunc lepra misericordissime probatur ab eo qui habet scientiam
inspiciende & purgande lepre. Sed & nobis
precepit: auctore salomone ut habitemus in hierusalem
neumquam egrediamur ex ea. Quod si fugerit nos id
quod nobis fuerat ante subiectum. & ierit ad allophilo-
non egrediamur muros ciuitatis nre. nec sequamur
fugiuorum uestigia. nec diuolumus saluare fugientes.
ipsi pereamus. Quin potius dimittamus. ut mortui
sepeliant mortuos suos. & scandalizantem oculam
manum & pedem. dum licet eruamus & abscidamus
anobis. Quod autem dicit. Diripiebant argentum.
diripiebant aurum. & non erat finis ornamenta eius.
Ad grauatam e super omnia uasa concupiscentiae suae.
de quo dicitur in eue. & de fugentibus qui fugerant
& non steterunt. neque erat qui respiceret & qui non
solum fugisse & non respexisse. Contenti in super
diripiebant argentum. quicquid immundo uide-
batur eloqui. Diripiebant aurum. quicquid pclaru
sententiarum erat in doctrina seculi ut ornarent
inueni. ut & dogmata sua omni sensuum uerboru
que flore componerent. Propt quod adgrata est
in eue super omnia uasa sua concupiscentiae suae.
Quantum enim plus habebat. multam auri & argen-
ti possessionem & uariam suppellectilem qui erat
grauis. tanto magis ipsa adgrauabatur. que gra-
uia diligebat. Unde & iniquitas in zacharia sup
talentum plumbi sed & egyptu qui erant pecca-

tores graues dimer sisunt in mare ut plumbum; et
 ex persona peccatoris in psalmodicitur. quasionis
 graue adgrauatesunt super me. & p̄stris. quan
 te leuis. pendulo gressu calcabat undas. postquā
 infidelitate adgratus fluctabatur fluctibus. manu
 dī subleuatur; Dissipata & scissa & delacerata & het
 cor tabescens. & dissolutio genuum & defectio in
 cunctis rebus & facies omnium sicut nigredo ollae;
 Lxx. Excussio re excussio & ebullitio cordis con
 fractio & dissolutio genuū & dolores super omne
 lumbum & facies omnium sicut adustio ollae; sub
 meta popa. Captiue mulieris nimeue dissipata scissa
 lacerata describitur. tabescente corde desolutis ge
 nibus rebusque contractis. & quod omnium habi
 tatorum eius. Preterrore hostium & magnitudine
 meus facies inollarum similitudine uidebantur.
 exuste tabide & pallore deformes. Porro iuxta Lxx.
 altius intellegendum ē quid significet. excussio re
 dex cussio; Quid de populo dī ē. & quasi homo aliquan
 do peccauit & reuertitur ad pristinum statum. qua
 si hierusalem dicitur ei. exiit puluerem tuum.
 & consurge hierusalem; & quitalis est ut postquā
 fuerit excussus. In sagittas dī transire mereantur
 & adō contra inimicos tendi cantur deo. sicut sa
 gittae in manu potentis in manu excussorum. Cumq;
 uestigia eius quasi ingredientiis super terram. aspe
 ra fuerint puluere. audiō a saluatore exiit

puluerem pedum uſtorum. In teſtimonium illis.
Haud dubium quin eoſ dicat: qui recipere noluerunt
predicantes: Qui uero de mune eſt que ad gratia eſt
ſuper omnia uafa concupiſcentiaſ ſuaſ. Iſte non
non ſemel excutitur. ſed frequenter; & poſtquam rur
ſum fuerit excuſſus. ſuper ſicies illuſ emundata.
nequid Intraſecus ſordium maneat. ſicut & iã ebul
lito que ſignificantius Ingreco dicitur. ekbpacnoe.
propriaſ ſiquidem. ekbpacnoe. In iſtuſ modi reb
ponitur. cum quod latebat Intraſecus. erumpit in
faciem; Vnde papule quoque que poſt egrotatione
naſcuntur In labiſ uocantur ekbpacnata. & ſa
nitas uidetur. In iudicium morbum In ſuper ſciem
pro ruſſe. Non ſolum autẽ hoc remedium adhibet
nneue ut excutatur crebro. & de uitalibuſ eiuſ egro
tatio latens cogatur exire. ſed & iã cordiſ conſrac
tio & deſolutio genuum predicatur; Ut quomodo
pharaoniſ durũ & lapideum cor conſractũ eſt qd
quam diu habuit dñi populum non dimiſit; Sic &
nneue fractum cor & molliatur & mutetur In car
neum. ut rigida genna que priuſ dõ non curuaban
tur diſſoluantur & flectantur dõ. ex quo omniſ
pater nraſ In caelo & In terra nominatur. & In
nomine ihũ. omne genu flectatur caeleſtium
terreſtrium & Inſernorum. & poſt quã cogno
uerint creatorem ſuũ. audiant; Confortamini
manuſ deſolutãſ. & genna debilia. & doloreſ In

quit super omnem lumbum. Iam supra diximus.
 In lumbis coccum significari. & quod omnia opera
 que ad commixtionem pertineant. renum appellatione
 monstrantur; Et grandes igitur Inconsummatione
 dolores erunt Inrenibus. quia draconis omnis uirtus
 In lumbis est. & pro his omnibus propter que processu excussio.
 red excussio. ebullitio cordis fractio. desolutio genuum.
 dolores renum. erit facies omnium. quasi adustio
 olle; Ut uel igni cordis que sit proxima. uel nitore
 amittens olei. nigrescat In carbonum similitudine.
 & confusione operantur aeterna. aqua scilicet procul est
 dicens; Signatum est super nos lumen uultui. Reue
 lata enim facie gloria domini contemplantur; & puto
 quomodo alia est claritas solis. alia lunae. & alia stel
 larum. & stella stella differt In claritate. sicut In re
 surrectione mortuorum. & claritatis inter sanctos.
 & nigritudinis inter peccatores. magnam futura
 est distantia; Vbi est habitaculum leonum & pascu
 a catulorum leonum. Ad quam uult leo ut ingrede
 retur illuc. catulus leonis & non est qui ex terreat
 Leo cepit sufficienter catulis suis. & nescit lae
 anem suis; Ut impleuit pda speluncas suas. &
 cubile suum rapina; Pro speluncis & lae aem nidor
 & catulos. Lxx transtulerunt. In ceteris idem
 sensus est; Adhuc autem de nomine dicitur quod ha
 bitaculum regnum fuerit. & aula nobilium.
 ad quam prexit leo rex babilonius idem nabuchodofor

& catulus leonis. subreguliq; eius. & non fuit qui eis resistere; Leo caepit sufficienter catulis suis & non caure lea-
onis suis. Idem uidelicet naba chodonosor. uictoriae
cuncta iure possidebit; & liberis urbibusq; suis. uel cer-
te uxoribus inseruitutem captiuos tradidit & impleuit
p̄da speluncas suas. siue ut m̄ hebreo habet foueas suas. &
cubile suum sapina; Tam thesauros quā ciuitates auro ar-
gento uestibus omniq; ornatu complens. ut quod nine-
ue habuerat babylon que uicerat possideret; Quia
uero secundum ANASCOPIUM. & miona. & m hoc pro-
pheta nineuen mundum istū interpretatus sumus. & iuxta
lohannein totus mundus in maligno positus ē. post
quā mundus pertransierit habitaculū bestiarū & in quo
p̄seebantur leones. tunc admirantes exultantesq; dice-
mus; Hic ubi habitaculū leonum ut quod iuit leo. dia-
bolus de quo locutus ē & p̄terit. aduersarius n̄r quasi leo
rugiens circuit querens quem deuoret; & catulus le-
onis antichristus omnisq; doctrinae p̄uere sermo con-
trarius; Audistis inquit iohannes quia antichristus
ueniet; tunc autē antichristi multi; Tot enī anti chris-
ti sunt quot dogmata falsitatis; & ante aduentū xp̄i
non fuit qui exterreret; sed post quā dñs n̄r uenit
in mundū & nineuen ingressus ē. uidit quasi fulgur
satan de caelo cadentem. & cecidit lucifer qui mane-
oriebat; Venit enī uerō samson ad allophilos. & dū
p̄git in thannar quod interpretat consumatio ei ut pau-
perculā de gentibus duceret. dalilan in̄ fecit leonē.

cui uenerat consumatio; & illo mortuo. comedit
 mella dulcedinis. sed & uerus dauid seruans oues pa-
 tris sui. apprehendit leonem & inuicem fecit eum; & bane-
 ias. qui in p̄tatur edificator. dñs descendit in lacum
 istius sc̄ti. quia calenter aquas refrigerare consuevit.
 & inuicem facit leonem; & in uisione esue que ad uirum quadra-
 pe descernitur; Primum de angustia harum dicitur bestiarum.
 In tribulatione & angustia. Leo & catulus leonis. Iste leo
 leo antequam inuicem fieret x̄p̄o. plurimos coepit imp̄dā
 catulorum suorum & necauit leunculis suis satellitibus in-
 delictis & demonibus. uide hereticorum conuenticula & cap-
 tos multos a leone non queret; Considera mortuos qui
 reliquerunt uitam & ecclesias eorum non uocabitur oliue pastoris.
 sed leonis speluncas; Quas impleuit cadecueribus &
 sanguine mortuorum. ait dauid. posuisti tenebras & fac-
 ta est nox in ipsa pertransibunt omnes bestiae silue. Cata-
 luleonem rapere & querere ad oescam sibi. Difficile leo
 in die inuenitur sed semper in noctibus circuit. ut de
 cleria x̄p̄i rapiat. utescis iuxta abacuc saturatur electis.
 Denique iudas de uuln x̄p̄i fuit. & raptus a leone. sus-
 pendio suffocatus est; Sed & ille p̄pheta cui p̄ceperat
 dñs nec comedere panes in regione illa ubi uituli erant
 aurei. & mentita religio. quia comedit a leone percus-
 sus est; hieremias quoque de peccatoribus loquitur
 percussit eos leo ^{de} silua. & lupus usque ad domus
 dñi percussit eos & pardus uigilauit super ciui-
 tatibus eorum. Omnes qui in grege dñi ^{erant}

ex eis capiuntur. In quo animaduerte quod nemo
capitur. Nisi qui de ciuitatibus dei fuerit egressus. In
quarto & uero regnorum libro. habitantes in urbibus sa-
mariae. & nescientes iudicium dei terre. Intificiebant
aleonibus. donec didicerunt colere deum. & a leonibus li-
berati sunt; Ob hanc causam reor. Quod cumq; abestus cap-
tum est. Indi sacrificium non offerri. & a propheta dici. In
mundum & captum abestia non est ingressum in os me-
um. Interfectus est ergo leo. & falsis dogmatibus con-
futatus. De comedente exiit esca. & de forte gressus est
dulce; Ecce ego ecce dicit dominus ex itinere tuo. & succen-
dam usque ad fumum quadrigas eius & catulos tuos come-
det & gladius. & exterminabo de terra pedantiam & non au-
diatur ultra uox nuntiorum tuorum. Lxx. Ecce ego ad te dicit
dominus exercituum. & succendam omnipotens. & succendam
in fumum multitudinem tuam. & leones tuos comedet & gla-
dius. & auferam de terra pedantiam & non audientur
ultra operata tua; Omne uero uniuersa que dicta sunt me
auctore patieris. Ego dominus succendam usque ad fumum
& consumptionem carrum tuorum. & nobis quosq; atq; subre-
gulos gladio faciam deuorari. Nequaquam terram ultra
uastabis. nec tributa exier. nec audientur per punitas
emissarum tuarum; sicut non audiam angelos qui praesides tui sum.
prope deinceps deprecantes. sed & ad mundum haec ipsa di-
cuntur. In quo est multitudo que platur & spatiosa
uiam pergit ad mortem. quam comminat deus.
ignis succensa fumo suae malitiae

suffocari. & uanitate ei nimia. Leones quoque, come
 de & gladius uiuens sermodi & acutus & ex omni parte
 limatur; Ne non pollicetur auferre se de terra p̄daci.
 ut nemo ex iude capiat. In hincue & quasi clemens tolle
 mala opera. & comprimit ne uox & sonitus eorū ultra
 possit audiri. Unde ait. & non audient ultra operatua.
 Uue catus sanguinū unūsa m̄datu de laceratione
 plena. non recte & ate rapina; Vox flagelli & uox
 imp̄us rotæ. & equi fremitis & quadrigæ feruentis;
 Equis ascendentis. & micantis gladii. & fulgo
 rantis haste; & multitudinis infectæ. & grauis
 ruine. necē finis caduerū. & corruent incorporib;
 suis; Propt̄ multitudinē fornicationū meretricis
 speciose & grate. & habentis maleficia; Que uendi
 dit gentes in fornicationibus suis. & familias in
 maleficiis suis; Lxx. Ocuitas sanguinū tota men
 dax. Iniquitate plena. non contrectabit uenatio;
 Vox flagelloꝝ. & uox cōminationis rotarū. & equi
 p̄sequentis. & currus feruentis; Equis ascenden
 tis. & splendentis gladii. & fulgentiū armorū;
 & multitudinis uulneratoꝝ. & grauis ruine & nera
 finis gentibus eius. & infirmabunt incorporibus
 eorū a multitudine fornicationis meretricis speciosa
 & grata; Dux maleficioꝝ que uendit gentes
 in fornicatione sua & tribus imaleficiis suis;
 Ubi nos posuimus laceratione plena. In hebreo
 habet. pherecomaleh. qđ m̄piaturē aquila

עֲזָאֵן עֵנִי מוֹי פִּאֵן פִּה. Idē excecratione plena.
שמֵּי מַחֲשֵׁי אֲיוֹמִיָּא · נַאֲרֵי פִּה · quod possumus dicere ·
crudelitate uel seueritate plena. In altera eius editione repper-
ti מִיֵּאֹכֹרִיָּא נַאֲרֵי פִּה. Idē seditionibus carnum & frus-
tis per membra concisis. Deniq; statim subiicit ubi in desi-
nent p̄clae; Porro hebreus: פִּהֶרֶפֶר. Non excecrationem
pro qua in aquilae editione repperimus. עֲזָאֵן עֵנִי מוֹי
sed gubernaculū. Idē עֲזָאֵן עֵנִי מוֹי. Inter p̄tatus ē; ut os
tenderet urbē fuisse regalē. & uelut in nauis cunctarū gentiū
tenuisse gubernaculū. Describitur aū potentia ei. Idē in eue
& sublimitatione crudelitatis arguit. Vt ciuitas sangui-
num. In qua nulla ueritas sed omne m̄datū. plena rapina.
& laceratione p̄darū; Vox flagelli crudelis semp̄ & seuen-
tis imperii; & uox imp̄us rotē; Vocē p̄sonitu accipiam̄;
Rotam feruentē p̄diūsa discursū; & equi fremitus. & qua-
drige feruentis. subaudiatur in omnib; uox. Tam pulchre
aū iuxta hebraicū & picture similis ad plūse p̄paratas ex-
ercitus discriptioē. ut omnis sermo m̄ uilior sit. Nā quod
ait. & grauis runge. necē sunt cadauerū; de cadaueris intel-
legamus. qui ab eis sunt infecti; & corruent in corporib;
suis. uel cadent a sua multitudine. dū se inuicē constipan-
tur. uel in cadaueribus corruent in infectoꝝ. אֲיוֹמִיָּא
enī. & suis. & eoꝝ. utrūq; significat. Propt̄ multitudinē.
inquit fornicationū meretricis. & cū multis gentibus.
fornicata ē. & totius orbis quē subiecerat sibi colebat ido-
la. Spectiose & grate & habentis maleficia. magos su-
que uendit gentes in fornicationibus suis. & familias.

immale ficius suis. Idē que incunctis gentibus habuit po-
 testatē; haec de mēue sint dicta simpliciter; Certum
 srationabilitē pp pulchritudinis nom̄ mundū intellex-
 imus. Nimeuen. recte mundus quin malo positus est.
 pp multitudinē sagittariorū. & cōx qui uelut gladius in
 linguis suis. homines interficiunt. cūctas sāguinū dietāe;
 unde & consequentē tota m̄dax. q̄t ad p̄sitatē doctrinā
 refert non habentes sermonē dñi. ubi caput linea reclinet;
 Cū p̄sa dogmata cuncta possideant non ē qui intellegat.
 aut requirat dñm. Om̄s declinauer̄ simul inuitiles facti s̄.
 non ē qui faciat ^{bonū.} non ē usq; ad unum; Que quāquā & nunc
 ex parte fiant. tam magis inēsūmatione complent̄ quan-
 do multiplicata iniquitate refrigesceat caritas multorū.
 Quanti capiunt̄. anebroth gigante. & uenatore seuis-
 simo. qui adūsū dñm. supbiens plures de saltu eius pedicis
 innoxit; Cuius acti neotabit̄ a multis p̄da se uenatio;
 multos enī habet satellites. & secūparit̄ uenatores qui
 in eius uenatione lasciant̄ & captiuox morte se iactant̄;
 Sed & uox flagellox audit̄ in mundo. quia multes
 tribulationes iustox quibus qui flant̄. clamitant̄.
 & doloris magnitudinē flebuli uoce testantur. quan-
 do alius demone. alius ira. que furori similis ē; Alius
 libidine. odio. inuidia. supbia. corripit̄. flagellum
 meū. as̄ riox regis. sonat; sed & in corporis malis.
 flagellū diaboli intellegimus. De quo ad iustū dicit̄.
 & flagellum non adpropinquabit. tabnaculo tuo; Si
 quando uiderimus hunc morbo regio conputuisse.

& super eē cadaveris suo. Alum intēcuti aqua. & tūto nature
corpore. Crescentibusque mōri formā pristini hominis deceret
cere. quod nup̄ in ex cōtra uidimus. illum purulentias quas dā
& uulnerati damna pulmonis egerere. Istam humore defecato
urinae amaritudinem & uisice tormēta sentire. non dubite
mus dicere uocē flagelloꝝ eē nineue. Licet nonnulli hęc
uel ex corpore aere. uel ex esarum & corporum diuinitate ac
cadere suspicentur. Nos quilegimus & febrem increpatam
& mulierē que per xviii anōr̄ ad diabulo ligata fuerat; Dño
medicante curatam. sciamus haec omnia flagella nineue;
Vnde sequitur. & uox cōmotiois rotarū. Dum huc atque
illuc gonus rapiat̄ humanū. & incertis p̄cuncta discurs
sibus. ubi periculū ubi salus sit ignoramus; De qua rota &
in principio & ezechielis scriptum ē. & in psalmo lxxviii.
legimus. Vox tonitruū in rota. Habet autē nineue &
equum p̄sequente. cuius hincitur & ungula sup̄ terrā.
fodiens & pecus estuans semper belle desiderat. loque
nte dño contra diabulum de longe odorāt̄ bellum.
Cum saltu & clamore non parcat fugientibus ne omnia
abire terga uertentes sed p̄sequit̄ ut prosternat. in fi
ciat. conculet̄ & inludat; Est quoq; in nineue & uox
quadrigę feruentis quales puto habuisse pharaonē.
que ad nō submerserunt. Ad hanc quadrigam quatuor
iungunt̄ equi. quattuor scilicet p̄urbationes; De qui
bus & philosophi disputant. & maro non tacet̄ dicens;
hicupunt̄ metuuntque dolent̄ gaudentq; & hęc his
equis hac p̄urbatione genera quattuor quadriga nineue

cuncta perturbat. sed & equitis ascendens. uox mea personat.
 quarto quadam & giro pparat ad bellum. non absque
 periculo contra se pugnantis incidit; habent hi equi
 sermonis gladium ex acutum cote dialectice & ritho
 ricę artis oleo leuigatum. habent arma fulgentia uant
 figurante se satan in angelum lucis; que arma aposto
 licę amarature contraria sunt. Nec mirum si in neue
 multitudo uulneratorũ sit cum multitudo sit sagittarũ.
 & quomodo quattuor quibus pugnamus & regimur. Si
 scuta uirtuta prudentia iusticia temperantia fortitudi
 do. Ita e contrario quattuor uitia sunt. stultia. In
 quitas. luxuria. formido. quibus ab hoste percutiuntur
 quorũ singula pullulantes. habent in se ac multiplices
 species sagittarum quibus inferuntur uulnera;
 que nisi statim medicina cura uerit. fit grauis tri
 na. Atq; utinã tanti essent in neue uel leuiter uul
 nera & leuiter cadentes. quanta sunt proruine pondere
 usq; ad inferna dimersi; Nec e finis gentibus eius;
 Malia eius finem non habet; & quantes species pec
 catorũ. tot gentes in neue que infirmabunt in cor
 poribus suis. a multitudine fornicationis; Quod
 licet possit & deis accipi. quippẽ res ueneratis & iã
 corpore debilitatis sunt. & cum pditione anime.
 carnem quoque frangunt cui seruiunt. tam gentes
 iste de quibus dicimus. non cadunt. Iuxta hebra
 micum nisi in corporibus suis. & non offendunt ut
 in p̄tatis e simmachus. Nisi in a decueribus mortuorũ

que fornicationis multiplicatione prostrata sunt; In hoc
loco Lxx. inter ptes. cum secundum hebraicum posueri-
mus. propt̄ multiplicationē fornicationū meretricis.
quasi aliquid uoluerunt eē principiū ut dicent̄ p̄ mul-
titudine fornicationis. & huc usque finita sententia.
post ea inciperent meretrix spetiosa & grata. dux ma-
leficiorū. producente maleficiorū. aquila & sim ma-
chus transtulerunt; habens maleficia. Nec mirabit̄
n̄ uenien scortorū eē gratissimā. quā tantā hominū
multitudinē. cui ea uiderit fornicari. & maleficius
illius & quibusdā cantionibus ad amorē ei pene cune-
tos trahi. haec uendit gentes in fornicationibus
suis. que tollunt membra xp̄i & faciunt m̄bra mere-
tricis. & tribus in maleficiis suis. fecit enim amare
ear. que odis se debuerant. & detestari que amare
debeant. & cū decepte ruerint. iuxta illud quod
scriptum ē. Corrumpunt mores bonos consabulatio-
nes pessime. & iā alios malefica arte supplantant;
Legi in scripturis diuinis. In bonā quoque partē
maleficos. & malefici incantantur sapienter; Sed
ad hoc incantat talis maleficus. ut meretricis in-
neue amore deuictus. adm̄tis retrahat sanitatē;
Ecce ego ad te dñs exercitū. & reuelabo puden-
da tua in faciem tuā. & ostendā gentibus nudita-
tem tuā. & regnis ignominiam tuā. & proiciā sup te
abomnationes. & contumelias te ad faciem. & po-
nā te in exemplum. Lxx. Ecce ego ad te dñs ue-

omps. & disco operiã posterioratua sup faciem tuã.
 & ostendam gentibus confusionẽ tuã. & regnis ig-
 nominiã tuam. & piciã sup te abominationes secundet
 immundicias tuas. & ponãte In exemplum. Quia uen-
 didisti; Omneue gentes in fornicationibus tuis.
 & familias in maleficiis tuis & quasi publicũ pro-
 stibulum cunctis deuari casti pedestior. propt̃
 ea ego ipse ad te ueniã subuertendã; Non mittã
 angelum. non credidit alius iudiciũ tuum. discoperiã.
 pudenda tua In facie tua. utque prius non uidebas. in
 te tuum ponantur aspectũ. Ostendã gentibus nudita-
 tem tuã. & regnis ignominiã tuã. utque tecũ fornicati-
 si sunt. ipsi te despiciant. irideant. contumelias ad-
 ficiant. & eris in exemplũ uniuersis uidentibus; hæc
 aũ omã subneta dõpa. mulieris narravit adultere;
 que cũ fuerit dephensa. pducit Inmediũ & ante oculos
 omniũ depompã; Quod quidem pirans lationem etiã
 sup hieruralem plenissime in ezechiele pphã alis ser-
 mo disseruit. Verius tamẽ & uilius dicunt ad mun-
 dum. ad quem secandũ parit̃ & curandũ. uerus medicus
 uenit cælo. Ecce ego ad te diẽ dñs omps. quia omni-
 potens sum. possum uniuersos sanare morbos. & quod
 alis impossibile. mihi possibileẽ. reuelabo posteriora
 tua In facie tua. Idẽ uirtutes meas pcepta atque ser-
 mones que progecisti post ergum tuum. licẽ non me-
 rearis. faciam te uidere; Ego enim mandaueram.
 tibi de temp̃ ante oculos tuos mouerentur ligati essent

atq; penderent. Tuau contempzio iubentis imperio. p-
tia eas uestigia reliquisti. ut non solum non faceres sed ne
dignareris quidem uidere quod uisseram; Uel certe facia
te uidere & intellegere errore tuos quos ante cecaueras
& princeps querebaris ee uirtutis; Post hec & ia gemab.
quas uendidisti in fornicatione tua ostendam nudita
tem tua. ut nequaqua tua amore capiant. sed uidentes
sordiu & turpe corpus intrinsecus. cui primu superficie du
cebantur tecum desinunt fornicari; Regnis quoq; que
sunt maiora qua gentes. ostenda ignominia tua. que in
ut haberes ipsa fecisti; & proicia sup te abominationem
secundum Inmunditias tuas; ut quomodo immunda es.
sic Inmunda uidearis nec decipias plurimos quibus ante
coherentes unu teu corpus efficiebant; & ponate in ex
emplu; Ut similitudo formidante poena. similitudine phi
beat delinquendi. & erit omis. qui uiderit te. resiliat a te.
& dicat uastatae nineue. quis comouebit super te caput. unde
queram consolatione tibi. In hebreo non habet caput sed nos
ad posuim. ut sensus manifestior fieret; Deniq; siminachus
ita interpretatus e; & omis qui uiderit te & recedat a te & dicat.
Dissipatae nineue. quis lugebit cūca. Porro lxx. & erit
omis qui uiderit te derideat a te & dicat; Miser anime
quis gemit ea. unde queram consolatione illi aptantes cor
das. Qui ruinas uiderit nineue & posita ea omnibus in
exemplu. expauescat atque mirabit. & dicat; Dissipa
ta est nineue. quis comouit super te caput. hoc est quis
dolebit super te. quis tuis ee consolator poterit; que

quādiu potens fuisſa. quaſi crudelis domina. non miſereba-
 riſ ſeniſ. nec paruulum reſpiebaſ. nec paruaſti luctuſ tuuſ ſo-
 tuum. que noluiſti conſortem habere regnandi; Quia uero
 rena contempnit. & ueneficia nineue. maleſicia diſpexerit.
 nec falſa pulchritudine eiſ fuerit inſectiſ. cum ōnem
 pulchritudinē illuſ inſinſecus uidet. & coepſit odiſ
 ſe quod caeteri diligunt. reſugiſ & reſiliſ ab ea. ſiue ut a
 Lxx. Dicit. deſced. Quādiu em̄ terrena honoramuſ.
 & putamuſ eē ſublimia. uelut in quodā ſuperbie culmine
 ſumuſ. & miramuſ pulchritudinē nineue; Cum aū con-
 ſiderabimur naturā eiſ. & omnia corporalia bona. quaſi
 humilia diſpexerimur. ſubicientes noſ potenti manu
 dī. tunc miſerebimur niniſ. & omnia terrena bona
 digni planctu iudicabimur & dicemus; Miſera nineue.
 quanta tuſ laqueiſ inſectiſ ſunt quantaſ alligatoſ uin-
 culiſ tenet. Quiſ putas reſiliſ a te. & deſcendit de ſuperbia
 tua & tē miſerā iudicabitur. Cum aū ait. quiſ. non tam
 p̄ impoſſibili quā proſararo debemus accipere; Viſepe
 diximur. Quiſ putas fidelis diſpenſator aut prudens.
 & quiſ ſapient & intellegit hęc. & quiſ aſcendit in mon-
 tem dñi. Quiſ ergo gemet ſup nineue. Quiſ poterit in-
 ueniri qui hoc tabnaculo p̄ grauat. cū paulo dicatūſ.
 Miſer ergo quiſ meliberabit de corpore mortis huiſ.
 Videmus cotidie ſic uiuina moſ uenerit. & intellex-
 erit ſe. uel febre. uel uulnere. uel quolibet genere mor-
 borū de hoc mundo ſubtrahi. pauere trepidare. & toto
 corpore tremefcentem in nineue. herere complexibus

que habitas in fluminibus. aque in circuitu eius. Cuius
 principium mare est. & aqua muri eius. & thopia for-
 tudo eius & egyptus. & non est finis fugetur. & libies...
 facti sunt consolatores illius. & ipsam transmigrationem
 ibit captiua. & paruulos illius allident in principio.
 uarum ei. & super omnia inclita ei mittent sortem. &
 unuersi obtimates eius alligabunt conpedibus. & tunc
 hebrariis & eris deserta; Tu queris tibi ut stes ab inimicis.
 Omnis munitione stue ut ficus que grossos habent. Si
 commote fuerint cadent in nos comedentis; pro eo quod
 legitur in lxx. apta cordas pras ammon. & ceteri in
 pter. transtulerunt. Numquid melior es ab ammon. hebre-
 us. quime in scripturis erudiuit. ita legi posse adser-
 uit; numquid melior es. quam NOAORION. & ait. non he-
 braice dicit alexandria populosa. siue populorum. Am-
 mon autem multitudine siue populorum. & est ordine lectionis;
 Numquid melior es. ab alexandria populosa. siue popu-
 lorum. que habitat in fluminibus aqua in circuitu eius;
 Non quod eodem tempore alexandria uocatur. quippe
 que longo post tempore ab alexandro magno macedo-
 nie nomen accepit. sed quia sub nomine primo. id est NOA.
 semper egypti metropolis fuerit. & habundantissima
 populis. Denique quires gestas alexandri memorie
 tradiderunt. principem eam fuisse egypte autumant;
 sed & propheta hieremias. ammon siue non alexandria
 intellegens. in uisione contra egyptum. ad quam dicit.
 Vitula formosa egyptus stimulat ab ecquilone ueniet;

haec quoque manifestius addidit; Confusae filia e-
gypti tradita est in manu aquilonis. ait dominus uirtutum
dominus. Ecce ego uisitabo super ammon. men. no. id est
super tumultum. de alexandria. Ammon enim ait dix-
imus. populos men. prepositione. designat. no. au-
alexandria. & uisitabo inquit super pharaonem & super
egyptum & super deos eius. & super reges eius. & super phara-
onem & super eos qui sperant in eo. & dabo in manus
querentium. animas eorum. & in manus meo uehodo-
nos regis babilonis. & in manus seruoꝝ eius. Dicit
itaque ad nineuen. Numquid populus ior. aut poten-
tior alexandria & describitur situs alexandriae. quae
super mare & mare posita. hinc inde aquis & flumini-
bus ambiat. aqua hinc circuit uerus cuius diuitiae mare.
aque muri eius. hinc enim ruolis inde lacu areotico.
& alia parte mare cingit. Quodam & theopia & e-
gyptus & africa pro quo in hebreo ponit. futh. & li-
bies in presidio eius sunt. ipsi situs prouinciarum & urbis
ostendit. & hexigitur quam inquit profeta sermo
describit. capietur a rege babilonis. & item tuus
atque illius uastator erit. que iosephus quoque iuda-
cae scriptor historiae in libris suis refert. paruuli
eius diuident sorte uictorum. & potentissimi quondam
principes captiui ducentur in catenis. Cum ergo haec
passuras sit alexandria. & tu o nineue. de eodem bi-
ber calice. & inhebraberis & consopita & iacens despi-
cueris. & in tanta uenies necessitate ut ababilonis.

siue contra bebrlonios ab inimicistuis auxiliū
 roges. Omnia fundamenta tua & muri insublime
 p̄uicisti & altitudines turrū. quas nunc inexpug
 nabiles putas. & muri fortes & bellatores quetui pri
 mitiuis suis comparabunt. Que si concusse fuerint
 leuitactu. Inos cadent deuorantis. Nā quod apud
 lxx. legitur. apta siue compone cordā. adhuc nunc uen
 dicit; & ē sensus; Inordinatum & inconpositum tuū
 & indiuisa discrepans. In cordarū similitudine
 apta nimue. quia nihil tibi proderit species & mag
 nitudo tua. quas que p̄cipue habere te credis. nisi te
 apta ueris ad eanendum. Considera enim omnē
 partem fortis filioꝝ ammon. & quecumque estimant
 possidere bona. quomodo eos non defenderint.
 neirent Incaptiuitatē & ne paruuli eoz allide
 rent inuis. Quid eis profuerunt flumina iuxta
 que posita ē urbi ammon. Quid exceptis fluminib.
 tanta puteoz & fontū multitudo. Incipiens amari
 mortuo uallans regionē euz. Quid eis prebuere
 p̄ridi. & hiopia. & egyptus. quondam federatio euz.
 Quomodo ergo illā non iuuat auxiliū sociorum.
 Si ne tuus omnineue fugiendi finis erit. sed huc
 atq; illuc uastaberis. Quid loquar de & hiopibus
 sed & de egyptis. qui p̄sules fuerunt ammon. Cū & u
 libies ei fuerint foederati. & hec igitur ducitur
 incaptiuitatem paruuli eius quia ingredi non ua
 lebunt. Interficiēt inuis ante parentū.

ora prostrati. & om̄s opes eius forte auictoribus diui-
dentur. nec quisquā de principibus euadēt. quinquā
ferro & conpedibus uinciant. & tu ergo om̄nue
Inhebraaberis & diues quondam atq; speciosa. quetan-
tos comatores habebas. despicietis ab omnibus & im-
micijs p̄sequentibus queres requiem & non inuenies.
Bellator est tu & cum iūsa auxilia. p̄de hostibus erunt.
& sine ullo labore capientur. in similitudinē gros-
sox ficus que concussit non in terrā nec saltim paruis
labor sit colligentium. sed statim in os deuorantis
cadent; haec dicta sunt. παπαδοπακτοε. iuxta LXX.
m̄ p̄ter. Semel enim propositum nobis ē & uulgatō
editionē sequi. ne aliquā sardana pallo reprehendi
a occasione p̄buisse uideamur. Ceterū. non satis mihi
uidetur congruere exemplum euerstonis in neue cū
filij loth. qui uocat. āmoran. primū enim. amma-
dicit. & non. & amon. Deinde āmon. que nunc uo-
cat filia delphia que non ē sua sup flumina. nec oper
illius demari congregant. quippe que mediterranea
sit. nec aqua sunt murici. nec habet & thopiā. & egyp-
tum. & africā. & libies. foederatos. Cum hec omnia
& iuxta exemplum & iuxta potentia. & iuxta descri-
ptionem loci & regionis. & amicarum gentium. ma-
gis alexandriae coaptanda sint; & nūquā poten-
tissima ciuitas nimue minori filadelphie compa-
rata audiret a propheta. nūquid meliores. cui
autē dicit. numquid meliores ostendit

minore eam cui comparat. & non debere eam Indig-
 ne ferre sic captam. cum maior & infirmior & poten-
 tior tam natura loci quam uiris fortibus ab eodem hoste
 sit superata; Quia uero nineuen & mundum istum
 in preceat sumus. precipit ei ut aptet & componat cor-
 das suas. & se ad lucubre carmen parat. prius enim
 filiorum ammon quem multo melior fuerat quam ninueus.
 & habitauerat super flumina. quia in errore de-
 prehensus. penas eam suis sceleris propechisse. ac pri-
 mum iuxta historiam alexandriae dicendum quod
 ammon incipiant populi. & sit sensus iuxta leges
 allegoriae considera populos ecclesie. qui habitant
 super omnes prophetas & habet doctores in circuitu suo.
 Cuius de uentre manant flumina. cuius initium
 est mare. alectione quippe legis que sine ligno christi
 amara est. In similitudine miferre ad eius mysterium
 peruenit. que habet & thopia in fortitudine. &
 thopia quippe peruenit manus eius domo. & egyptum
 inquadant in nubem leui. & libies qui ante habi-
 tant in arenis & postea facti sunt in auxilio
 eius. & hec ergo si non se adtenderit & omni
 diligentia custodierit cor suum captiua ducet
 & plangent filios suos. paruuli quoque eius qui
 adhuc in principis uiarum sunt. nec ad medium
 itineris peruenierunt. & elidentur in ipsis principis
 suis. & hostes seuisissimi preclara queque eius

sorte sibi diuidere festinabunt. & optimates
quos principes & ppositos intellegere possumus.
Uinc catos catenis & grauisimo conpedū pondere
p̄peditos. trahunt Incaptiuitatem; & tu ergo ni
mūe. homine uidelicet infideles. homines mundo
penitus inherentes. senties supplicia. & consopie
ris calice meo. cū illi quoq; biberint quid mea
parte fuerint & suo uitio corruerunt; & despici
eris ame & queres finē Intuita & p̄turbationes que
te p̄munt. & nihilominus stationē & finē malorū
repperere n̄ poteris. sed & om̄s uoluntate stauae. & dul
cedines. & potentia seculares & dogmata que tibi ui
debaris habere firmissima. deuorabunt a come
dente; De quo p̄p̄tabolā. diō salamon. De come
dente exiit cybus. & de forte egressū ē dulce.
Tunc enī fortia queq; tūa. & que dulces fructus sp̄
ectantū oculis p̄mittēbant ad primā arboris cū
sionē ruent in os diaboli deuorantis a quo sēp̄ n̄ uen
tantā fuerat & possessa; Porro q̄d p̄ter misimus &
nonē finis fugētūe. que ad m̄ne uendicit. & in ea
que de ammon scripta ē positū est. & uidē extra or
dinaria in alieno loco insertū quasi. p̄m̄p̄bat̄ w̄ n̄.
referamus ad m̄nuen. ut sit ordo; & tu in hebra be
ris & n̄ finis fugētūe. & eris dispecta. & cetera
que dicunt̄ ad m̄nuen & in p̄tabit̄ n̄ ē finē. fugē
nimue ad o. quia sēp̄ prospectū habeat. in fugendo.

& nūquā uelut consistere . secundum illud quod
 supra diximus; & ipsi fugientes n̄ steterunt . & n̄
 erat qui respiceret; & dicimus ideo scripturarū
 scām . his difficultatibus eē contextam . & maxime
 pph̄as quę nig matib; plenī . ut difficultatem
 sensuū . difficultas quoq; sermonis inuoluat . ut n̄
 facile pateat sem̄ canibus . & margaritę porcis & p
 fanis sc̄ascoz . Quod si uoluerimus animam int̄ptari
 sup filis loth . Dicam; loth . habuit . ex duabus filiis .
 duos filios moab & āmon . Quoz senior moab . int̄ptat̄
 ex parte siue aqua pat̄na . junior aū āmon . uel fi
 lius generis mei . t . populus noster . & arbitror quo
 modo quia ex iuda natus fuerat p̄ peccatū dicit̄
 ad eum . & sem̄ chanaan & n̄ iuda . & in ezechiele
 ad hierusalē peccatricē . radix tua & generatio
 tua de terra chanaan . pat̄ tuus amorreus . & mat̄ tua
 c̄ & hea . siccus quicūq; fuerunt de prioro populo . hoc
 ē de iudeis . & de iuniori . idē dem̄ is . moabitas . & amo
 nitas figulatu appellari . & quia declinauer̄ a pa
 tre suo . loth quippe declinato int̄ptatur pone sub
 ieiendos & passuros om̄a que supra exposuim; . Si
 aū ab his quis cū quondā fuerunt d̄ seueritas incip; .
 & illa que habitabat in flumina gehenne igni pur
 gabit̄ . Quanto magis nimie que ante n̄ habuit legē .
 nec cepit iugū p̄ceptoz d̄ . p̄t̄ supbia suā ad extre
 mū in os corruet & deuorantis . . ecce populus tuus

mulieres immediotui. Inimicistur adaptione pan-
dent. porte tue. deuorabit ignis uectestuos. Aquã
ppt obsidionem hauri tibi. & extrue muntioner
tuas. Intra lilitum & calca rubiens tene laterẽ;
Ibi comedere ignis peribis gladio deuorauit te bra-
chus; Congregate ut bruchus. multiplicare ut locus-
ta. plures fecisti negotiationes tuas quã stelle rẽ
celi. Bruchus expansurẽ. & auolauit; custodestin
quasi locusta; & paruulitui quasi locuste. locur-
tarum. que osidunt in sepibus indie frigoris. Lxx.
Ecce populus quasi mulieres lntẽ. Inimicistur ape-
riendo aperient porte terre tue; & comedẽ ignis
uectestuos. Aquã obsidionis hauri tibi obtine mun-
tionestuas; Ingredere lutũ & ocularẽ in pallear.
obtine super laterem. Ibi comedẽ te ignis. dis p-
d & te gladius. & comedẽ te quasi locusta. Ad gra-
uaueris quasi bruchus. multiplicare ut bruchus.
Multiplicasti negotiationes tuas sicut stellas.
celi. Adhuc. in iuen texuttur. dicentis eloquũ.
non mirũ si fortis & pugnatore stui. In similitu-
dinem g r as sorum. ficus staxam decidant in os
deuorantis cum populus stus effeminat sit & re-
sistere nequeat. p. uiderent ergo porte tue & p r e-
bit ciuitas hosti bur robustissimos uectes quibus
claudebant porte esumẽ ignis. hauri igit aquã
& cura ne puteus desit obsese muntionis. Late

res constringe. ut in rupta mortarū serues. p̄p̄eē enī
 obsequio. & cum hec omnia feceris quasi abrucho humus.
 aa agladio deuoraberis; sed cū multiplicata fueris
 ut bruchus & ut locusta. in unū parit̄ congregata.
 & congregaueris sic a straceli diuitia stuas. sicut lo
 custe. & bruchus & parua gemmina locustarū que uo
 cantur a telebus sole incalescente auolant; nec rep
 perunt. sic & tūdis p̄geris & fugies. Natura enī hec lo
 custarū ē. ut in frigore torpentes. p̄ calorem uolentem;
 porro a telebus. que significant uis. cōmestorē in p̄pre
 taturē aquila. parua locustae in locustā & bruchū
 & medicis pennis reptans potius quā uolans. sēp̄q; sub
 silens; & ob hanc causā ubi cūq; orta fuerit usque ad
 puluerē cuncta consumit; quia donec crescant p̄gime
 abire non potest; Hanc iuxta hebraicū. p̄p̄ faciliore
 lectoris intelligentiā. ipsa scriptura calcans uesti
 gia manifestius explanauit. Dicā autē iuxta. Lxx.
 coeptā ip̄otiuā osian. sequens primū breuit̄. idē.
 quasi in eptome. & postea latius differens. popu
 lustius. onine ue. homines uidelicet seculares qui
 p̄priae populur uocant̄ urbis asiriae. ita passio
 nibus enervatisunt. & uis elanguet̄. ut inbecilli
 tati mulierū comparent; nihil enī in anima bus nris
 forte nihil robustum. possidentibus & uirile. Vnde
 inimici p̄ualentes adūsū meos; aperuer̄ om̄s sensus
 eoz. & p̄ corporales ianuas introgressi sunt; &
 signant̄ sensus corporū hostia n̄m uetice terre

appellantur. habent autem ex prima conditione dicitur & iam hi qui se
uitas manciparunt occasionem cognoscendi deum. quasi robur
tissimos uectes. quibus oppellent & claudas portas sensuum;
sed & ipsos consumet ignis quasi sagittis se uicellatus arden
tibus. Quam obrem dicitur adiuuere. Hauri tibi aquam
& aspergere. sermonem atque rationem & occasionibus intel
legendi deum. exercendarumque uirtutum que insitesunt;
Abutere ad plandium. Verum tu desolutis manibus id est ope
ribus uoluptatis. quicquid in te habueras roboris perdi
disti. Quam obrem conuertere & agere poenitentiam. & rur
sum obstrue munitiones tuas. & quia semel ingressus es
lutum. & clausas corpore. quod quasi terra & paleas
& aqua ita carnis. sanguine. uenis neruis ossibusque
comparatum est. sustine iniuriam & necessitates corpo
ris. & concubare ab inimicis. & omnia ad confiden
dam carnem que poenitentia digna sunt patere; Se
mel enim adsumens lutum. & paleas. & in manibus hui
sati. negotium inuoluta deperper iniuriam sponte cal
cari & tamen nolui salutem penitus desperare. Esto con
fident & corpus. id est. latus tuum pro adsumptum sermonem
quasi aquam in seruitute redige. & subice tibi ut do
mineris laterio tuo. alioquin. Nisi hoc feceris uiuax
te paulatim postea flamma consumet. uel in poenam
per gehennam. ut ardentibus inimici iaculis suscitata;
& non solum igni uastaberis. sed gladius quoque
te comedet quasi locusta terre uirentia. & hoc patieris
si non fueris super later & uo quo pondere pregrauata.

& omnē p̄dens uolatū . tota detrahetur int̄ram . sic
 bruchus repente int̄rā cadet . cum lasso uolatu ul
 t̄re ire non quiverit . habeo itaque uirtutes tam
 innumerabiles ut bruchus . ne ita ponderē uo ad t̄rā
 detraharis ut bruchus . que unūsa perperas es . Quō
 multiplicasti tibi diuitias . & negotiatio nes diuer
 soꝝ dogmatum . putans eos clariore esse stellis . & magis
 fulgere quā celi sidera . haec ut dixi ad conp̄henden
 dum sensum a nobis dictasunt breuiter . nunc ad ex
 ordium capituli reuertentes . sigula ut possumus
 explicemus ; Quis non dicat speciosā n̄ne uen animā
 natura pulchram . luxoria & uoluptatibus huius seculi
 delimitam . In muliebres delicias puenisse . & uirilita
 te p̄dita . languisse in feminā . Si enim iusti anima
 in p̄fectum uirum ueniens . & conditionis suae seruans
 rigorem . Adherensq; dñō unus cū eo efficit̄ sp̄s . Cū
 non e contrario anima que amat mundū unū cū mun
 do fiat̄ . & in molliciem redacta femineā . uirilem
 p̄didit rigorem . Ego puto ob hanc causā in exodo
 p̄cipere pharaonē . ut omne masculinū quod natū est
 hebreis . mittat̄ in fluuiū . & omne femineum uiuificet̄ .
 Neq; enim poterat̄ ḡrex egiptius . quidē alibi . meas
 flumina & ego feci ea . quicquā illud nisi hoc iubere .
 ut quod cūque est hebreoꝝ . & eoꝝ qui setim istum tran
 seunt forte & uirile mittant̄ in aquas . & fluenta eoꝝ
 deferant̄ in mare ; & e contrario . quicquid molle
 foemineū . & formosū uideatur in seto . hoc uiuificet̄ .

adoleſcat & generet; ſimulq; conſidera quod egiptius
imperator uiros hebreos non poſſet occidere. nec eos qui
iãgreſſi de infantia. ſed quos & adhuc tenera eſt. & mol-
le corpus. & profectus incipient. ſcit non poſſe nutrire
feminas. niſi infecti fuerint maſculi. Vult itaq; in he-
breis quicquid forte eſt & uirile. hoc gurgite ſui flumi-
nis ſuffocare utque feminea ſi liberius ſola ſua creſcant;
Quod autem ſequitur. Inimici ſtuſi apertione. aperient por-
tas terre tue. Intellegere poteris. Adrumens de he-
remia testimoniũ in quo ſcriptum eſt. Ascendit mori
per fenestras uras. quodq; per hieremiã in fenestris. hic
in portas adſeres demonſtrari; & iter ipſas ad ſenſus
referes; ſciens enim ſermo diuinus duplices eſſe ſenſus
ad diſtinctionem malorum ſenſuum; In prouerbijs autem ſen-
ſum diuinũ. Inuenies; ſenſũ autem hic non accipias pan-
mo & mente que grece dicitur. νοϋς. ſed pro αιϰετι.
aqua & quinque ſenſus nuncupati ſunt. uisus. odoratus.
gustus. tactus. auditus. Per portas itaq; terre in ueni-
corporales ſenſus Intellegunt; portas autem hieruſale
caeleſtis. omnis ſenſus diuinus. & de ſup^{er}ueniens.
has portas in ueni. Apertis populus eius. per uisũ & audi-
tum. & omnes reliquos ſenſus. quaſi plata & ſpatioſa uia
que ducit ad mortem. Corporales querens eaſ ſenſus
uoluptates quibus claudunt homines diſ portas ſuas;
Obturantes aures. nec audiant iudicium. ſanguinis;
Claudentes oculos. ne uideant iniquitatem. Obturan-
tes nares. ne uentent prima in eſſe ſeminatione anime

sue odore suscipiant. Claudentes os gulę & uentri auido.
 & tactu molli retrahentes manus suas. ne ad libidine
 uenter ex estuans. infemineos. Ardentem animā cogitat.
 amplexus; Qui autē homines di sunt. aperunt sen
 sus suos. idē. portas caelestis hierusalem. ut adeos in
 grediatur sermodi; Malox portarum. illud exemplū.
 est; Qui ex altasse de portas mortis; bonarum hoc.
 Ut ad nuntiem omis predicatione stuas. in portas fite
 sion. quando uideris amatorem uoluptati magis quā
 amatorem di. & luxuria deditum. statim de eo dicito;
 In inimicis suis aperuit portas terre sue; Non enī amicis.
 anime sue. sed inimicis aperuit portas terre nimue;
 Quod si & hi qui principes putant in populo eadem
 fecerunt. de his quoq; dicere non timebis. Ducer popu
 limes. de domo dilectiarum suarū eiectione; Si autē uide
 ris eos uoluptatibus & hinc inde eminente. luxuria
 p̄peditos. nullā habere misericordiā in pauperem. nec
 de populo eī eē sollicitos. ab tabis eis quod sequit. qui
 dormiunt sup lectos eburneos. & fluunt uoluptate in
 st̄is suis. Qui comedunt edos de gregibus. & uttilos.
 lactantes de ardentis. qui bibunt difficutum uinum.
 & primis unguentis delibuti sunt. & non patiebant.
 que quā p̄ contritio nē ioseph. porro quod dicit. co
 medet ignis uectes tuos. huiusmodi ē; si quid natura
 lis boni in animata uidebat eē. quod in similitudine
 uectum. hostes qui p̄ portas sensuū tuorū conabant.
 intrūpere. prohibere possēt & repellere. hoc babiloni. o.

ignis succensurē; nec non aquā munitiois adtrahere
tibi. Deret modi dicit. ut circūdēs sibi quasi murū
firmissimū scripturarum doctrinā atque rationē.
ne ad interiora eius possit hostis intrūpere. Ob tunc
inquit munitio est uas. quicquid habes intē p̄nati
ram bonam. & obtimi conditoris. Intē seruat ex ordiū.
hoc infelix animae niniue. in defensionē tu tene.
nec patiaris de principali cordēs effluere; Quod
aū post hęc addit. incide in lutū & conculcare in
paleis. alius forsan. & stimē dici de anima quę
infixa in luto corporis. & paleis huius mundi. uacuis
scilicet & caducis tota se uersans. conculcetur ademo
nibus. mihi aū uidet̄ ad eam dici. sustine temptatio
nis iniurias quibus tradita es. penas quas merito tuo
pateris. quia si super uacua huius mundi & fragilia
gradieris negotia. scias te pro remedio sustinere.
Si tamē optaueris super latere & carnē anime impe
rio subiugaueris. Deniq; sequit̄. Ibi comedet te ig
nis; si non fueris super laterem. & dominationē
non habueris in carnē. sed manseris in latere. & a
maueris paleas iuxta carnem iuxeris. non solum
ardentia inimici iacula te uorabunt. sed & gla
dius eius interficiet; & in similitudinē locustarum.
quicquid intē urens uidebat̄. & nature bono spon
te germinans. auaro dente consumet; & quasi bru
chus uolatu perditto & grauatus pondere suo.
Ita & tu grauata onera peccatorum detraheris in

terram. Igitur n&alia &tanta patiaris. multi-
 plicare ut bruchus. & quantum ille hab& numerum.
 tentos tu hab&o uirtutes. Qui enim multiplicasti
 negotio nestuas. & omni genere quasi celestia cuperes
 possidere; per fas & nefas. peritura tibi diuitias con-
 gregasti. debes multitudinē peccatorū. multitudinē
 ex equare uirtutum; Supra iuxta hebraicum usq;
 ad illum locum ueneram. Sol ortus ē. & auolauerunt.
 & non ē cognitus locus eorū ubi fuerunt; & quid mihi
 uidet & ut in contextu ipsius sermonis dixi. nunc qui-
 a Lxx. proprius sensus uident. habere principium.
 posito eorum testimonio. cepte explanationis ordinē.
 sequar; Bruchus inquit & auolauit quasi atellebus
 cōmixtas cōmixtus uis. sicut locusta que ascendit
 sup spem indie gelu sol ortus ē. & exiit & non cog-
 nouit locum suū. Lxx. ut mihi multitudo ninive abs.
 que rectore sine ordine hic inde cōmixta & quocum-
 q; quacūq; imp&us tulerit ruens. Bruchus compara-
 ti paruo animali & innumerabili. & qui modicum
 quid eleuare se uideatur a terra. sed alius qui grece
 dicitur. ΚΥΝΗΤΟC. & latine translatus ē. Incom-
 mixtum. quē nos possumus. uulguis ignobile. & de
 diuersis gentibus hinc inde populum congregatū.
 Intellegere. Idē non ciues sed peregrinos. Unde
 & populus israhel qui egrediebatur ex egypto no-
 a יִשְׂרָאֵל מִכְּתוּב. hoc ē egyptiorum & hiopum
 & uariarum gentium habuis narratur. & hic ergo

eos eē qui uident sibi iuxta oppinionem suā aliqua
 sequi dogmata ueritatis. & in eo meliores eē bruchus.
 quod bruchus in nihil aliud faciat. nisi semper intera
 sit. & absq; alio cibo & uentri seruiat; atellebus autē
 saltim modicas adsumat. alas & in altum uolare non
 possit. tamen ex ilire nitatur. & tandem perueniens
 in locustam. Voltat quidem. sed non ē perp̄ & uis
 uolatus eius; Deficientibus enim pinnulis & contrac
 tis frigore. Quā locusta conseedit. non in frugifera
 arbore & in uirentibus foliis. sed in sepe sentibus uir
 gulisq; contexta. siue in maceria fortuito hinc in
 de lapide composita; Consideremus sapientes grecis
 & egyptiorum. atq; persarum in dorūq; gymnosofis
 tas & samaritanos & uarias inter ipsos sententias. &
 iudeos phariseos que eorum & saduceos. & ecclē.
 multiplices hereses. & uidebimus atellebum a terra
 se paululum subleuantem. & locustam uolantem qui
 dem. sed non pleno cursu; & quia non habeat calorem
 solis iusticiae. sed frigentem in dīm caritatem. sedere
 in spinosis sepibus. Omnia enim dogmata eorum cū
 frigeant & uolare non possint. sedem sibi & requiem
 inter aristotelis & crisippi spinē repperunt; In
 de eo nouius profert; quod natum est. non fuit an
 te quam nasceretur; Inde manicheus ut dīm a con
 ditione malorū liberet. alterum mali inducēt auc
 torem; Inde nouatius subtrahit ueniam. ut tollat
 paenitentiam; & ut simul breui cuncta sermone

concludam. de illis fontibus uniuersa dogmata. ar
gumentationum suarū suos trahunt. Ita ut loca quoq;
ipsa de quibus argumenta sumunt. *Tōnika*. super
scripserint. Haec igitur locusta quēnunc sedē in se
pibus cum iudici tempus aduenerit. & mundus eod
ortum solis inclauerit. dimittet sedem. & loca sua
quibus tempore frigoris inhererat. & ad melora con
uersa. prioris sedēs non recordabitur; Quod autē
generaliter de iudicio tempore diximus. & nunc ex
parte intellegi potest. ut per eruditos & doctos uiros.
huius cēmodi locustis solis iusticiae lumen oriat
& relinquentes spinas suas. impurum. & liberum
transeant uolatum. Dormitauerunt pastores tui rex
assur. sepelierunt principes tui; Dispersus est populus
tuus super montes & non ē qui congregat. non ē obscu
ra contritio tua. pessima ē plagatus; Omēs qui audi
erunt auiditionem tuā. conpresserunt manū sup te.
quia sup quā non transiit malitia tua. semper. *Lxx*
Ve illis dormitauerunt pastores tui rex assur consopi
uit fortiores. Habuit populus tuus super montes &
non erat qui susciperet. non ē sanitas contritioni
tuae tumē plagatus. Omēs qui audierunt nuntium
tuum & placent manibus quia sup quem non in
trauit malitia tua semper. Non mirum ē sed dor
mitauerunt pastores tui. Rex assur. quid dominatur
es in inineue & sepeliantur uel uagantē principes
tui reguli scilicet & omnium gentium duces qui tibi

antea seruebant. cum populus tuos mulieres fuerint
 in medio ciuitatis tue. & inimicus tuus aperte sint porte
 eius. & omnis multitudo super murum sedens locus
 testis comparata; Que quasi in lucescente sole. sic ad
 aduentum nabuchodonosor fugerit de pro pugna
 culis. & inimicus terga uerterit. nec inuentus est
 locus eius; Irato itaq; dō q̄ populum eius ucestaueras
 O assur. & sublimaueras usque in caelum nidum tuū.
 unde & magnus sensus diceris. destructa ē ciuitas tua.
 & cunctis principibus interfectis qui resistere pote-
 rant ad uerrarius. Reliquus populus tuus in bellis &
 ignobilis dispersus in montibus est. & nemo dedu-
 cibus inueniri potest qui congregat eos de collectis
 rursum cogat exercitum; non est obscurum uulnus
 tuum ne tales plage que medici possint curari
 manu. Om̄s qui in inuen subrutā & assiriarum. re-
 gem superatum audierint. & potentissimā urbem.
 & regem dominatorem. quondā urbis uulneratum
 & iacere seminecem & in suo sanguine uolutari.
 uel stupebunt p̄pt̄ regi magnitudinē & in sperantum
 nuntium & conprimunt manus suas. uel certe p̄
 magnitudinē gaudii. Insultantes tibi ad plaudent
 manibus. & quodam gaudii streptu concrepabunt.
 Nullus enī ē qui possit super te dolore & euersio-
 ni & uulneri tuo donare lacrimas. quia nullus ē
 super quem malitia tua non semper transierit; & pulchre
 transierit; non enim potest malitia regis assyri.

in hostibus eius iugiter permanere; huc usque historiae
odor sit textus; Debemus autem & iuxta hebraicum
centquam editionem. lxx. disseramus. in illis enim lon-
ge alius & diuersus est sensus. paululum ab historia
in sublime conscendere & docere quod in ultima pro-
pheta naum. apostrofe. ad diabolum fiat. sensum
magnum principem asserit quod quondam glori-
abundus dixerat; fortitudinem faciam & sapientia
intellectus auferam terminos gentium. & uros eorum
deparcar. & cum mouebo ciuitates quae habitantur
& dicat ei; O lucifer qui mane oriebaris qui mitte-
bas singulos tuos ad cunctas gentes. quomodo ce-
cidisti. & in terram contritus es. Distructa est in me
ueni ciuitas tua speciosa & potens. in qua tantum
tibi imperium presumebas. ut filio quoque dei auderes
dicere; Haec omnia tradita sunt mihi si pro cident
adoraueris me. dabo ea tibi. Dormitauerunt re-
guli & pastores tui. qui non pascebant homines in
salutem. sed nutrebant eos in infectionem ut
saginatores hostias deuorares; Omnis populus tuus
& turba populorum quiete quondam colebat.
deseruit te & urbem tuam. & confugit ad montes
& se sub apostolorum christi atque doctorum latibus conlo-
cauit; & inter in nullus ducum tuorum est. qui turba
quondam tuam ad se reuocet; plagata & uisus tuum
toto orbe pronunt; Omnes insultauerunt tibi qui a tua
quondam fuerant sub plantatione decepti; aut

nullus enim attratus ē. quem non tu aliquando
 deciperis. & per quem non transierit malitia tua.
 & notandum quod in quocumq; steterit malitia dia-
 boli. non possit insultare ruinae ei & uulnere. Cum
 sit de pastoribus & populo regis assiriu. sed in quo
 cumque transierit ille insultet ei. & bonis operibus
 atq; directis quasi manu super eum concrepēt.
 & congrue iuxta hebraicum. quod adhuc usque
 de mundi ruina dictum ē. nouissime de ipsius
 quoq; diaboli. qui princeps mundi fuit; Mundus
 in maligno positus ē plaga & uulnere p̄dicat
 apud lxx. autem adhuc ad eum ad eum ad eum. id est
 admixtium mundi dicitur. quod pastores eius
 dormierunt; & ut dormirent a rege sunt assirio ē
 sopiti atq; ita fit ut dum apud eos describit; quidam
 s̄ruus malteros exercuerit. & non quid ipse patiat.
 De diaboli uulnere & plaga & interfectione sit ta-
 citum; Ve itaque eis qui per uersarum doctrina-
 rum. magistri sunt in inane. & congrue ad eos
 dicitur. Dormitauerunt pastores tui. dederunt
 enim somnum. oculis suis. & palpebris suis dormita-
 tionem. & p̄ ea non inuenerunt locum dñō taber-
 naculum dō iacob. nec auclerunt de effrata. idē.
 de frugifera ectea. neque inuenerunt eā in con-
 densis siluarum; Non solum aū pastores mixtici
 hui & locuste que imminente glaciē sed & in sopib.
 dormierunt. sed a rege quoq; sunt assirio consopiti.

Scit enim rex . non posse se oues decipere . nisi pasto-
res ante consopierit . Semp diabuli studium ē uigi-
landis animas consopire ; Deniq; & in passione dñi .
apostolorū oculis graui sopore premit . Quos saluator
suscitans ait . Vigilate & orate ne intrōis in teptatio-
nē ; & rursum . quod uobis dico . omnibus dico ; Vigi-
late . & quia semper non cessat consopire uiglan-
tes . quoscumq; ille deceperit & quasi suauis & per-
nitioso carmine sirenarum . Intellexerit addor-
miendum . excitat sermo diuinus & dicit ; Sur-
qui dormis & eleuare . & illuminabit te xps ; In
aduentu ergo xpi . & sermonis dī & doctrine ecle-
siastice & consumationis nimue speciosissime quon-
dam meretricis . eleuabitur & properabit populus
qui sub magistris ante fuerat consopitus ; & ibi
admonet scripturarum . ubiq; inueniā montes .
moisen & hiesu naue ; montes . prophetas ; montes
nouī testamenti . apostolos & euangelistas ; Et cum
ad tales montes confugerit . & in huiusmodi monti-
um fuerit lectione uersatus . si non inuenit qui
eum doceat . messis enim multa operarii pauci . tūc
& illius studium comprobabit quod con fugerit ad
montes . & magistrorum dissidia coarguetur . In-
fert enī . & non erat qui susciperet . Sequitur . non ē
sanctas contricionitue . tum & plagatua . propt̄
ea mixtitiū nimue sanari non potest . quia super-
biā non deponit . & recens semper uulnus est & cōti-

die diabolo se uente percutitur; & post hec omnia.
 non est sanitas contritione eius; Licet enim sibi sanus esse
 uideatur. tamen anima eius fracta est & contrita. pec-
 cante de super malleo totius terre. & non sanatur
 quia semper erecta est. Si autem humilietur. & se ipso sub-
 iiciat. cor contritum & humiliatum deus non despicit.
 & sacrificium deo spiritus contribulatus in fine ponitur;
 Omnes qui audierint nuntium tuum. plaudent manibus
 super te. Super quem enim non intravit malitia sepe.
 Cum caeperis cyriusnikte. supplicia sustinere. omnes
 qui eudierint nuntium. consono crepitu & uocali-
 ut ita dicam operum sono atque concentu. Insultabunt
 tibi atque gaudebunt. nullus enim est aut certe rarus.
 In quem non intruerit. siue super uenerit malitia
 semper. Si enim cyriusnikte. urbis nimue pastores
 habet & fortes. & omnis falsa doctrina. & mendax oppi-
 natio scientiae cyriusnikton. uenit. timendus est ne
 forte nullus sit super quem non malitia cyriusnikti. uene-
 rit. & diligenter obserua quia non dixerit. in quem
 non intravit malitia cyriusnikte. sed in quem
 non semper uenerit; sepe enim nobis falsorum dog-
 matum iacula super ueniunt. & qua in archanum
 anime intrare desiderant. Sed claudentibus nobis
 portas. super uenit quidem cyriusnikte. & quantum
 in se intruit. & semper hoc facit; sed auxiliante
 deo & omni custodia seruante cor meum. intruit
 quidem sed ingredi non potest. FINIT.

EXPLIC NAYOS PROPHE TA. INCIPIT PROLOCVS
SĀI HIERONIONI PRĀBRI. SVPSOPONILOS PROPHE

Antequam soffomiam adgrediar. quononise inor
dine xii. proph&arum. respondendum uidetur
his. quame irridendum estimant. quod omisſis
uiris ced uos scribam potissimum. Opaula & eustochi
um; Quisirent hollam uiris tacentibus prophe
tasse. & deboram iudicem pariter & propheten.
hoster isrt barac timente superasse. & iudith. & est.
inapo ecte & occidisse aduersarios. & pettutum isrt.
depericulo liberasse. numquam postergum meū
manum mitterent inciconeam. Taceo deanna & eli
sabeth. & c&eteris scis mulieribus. quarum uelut
desiderium ignicolis. clarum maria lumen abscondit.
adgentiles feminas ueniam. & ut apit scilicet philosophos
uideant differentias quem solere non corporum. pla
to inducit aspariam disputantem sappho cum pin
daro scribitur & aleoten ista inter sapientissimos gre
ciae philosophantur. corneliā grecoꝝ. idē. uram to
ta romane urbis turba miratur. adet eloquentissimū
philosophoꝝ accuratissimus rethorū. qui apud consula
res uiros. & machademiā plausos. excitare cōsueuerit.
non erubuit in primitiua domo. audiente matrona
de philophia disputare. Quid refam catonis filiam
bruchi conuigem. cuius uirtus facit nepatris matris
q; constantiam tanto perimiremur. plena ē historia
tam greca quam latina uirtutibus feminarum. & que